

Grönstrukturplan för Åstorps kommuns samhällen

Åstorp, Nyvång, Hyllinge
och Kvidinge

Antagen 2011-xx-xx

Antagen av kommunfullmäktige 2011-xx-xx.

Framtagen under våren-sommaren 2010.

Projektgrupp: Jan Alfredsson, bildningsförvaltningen, Anders Aronsson och Lina Dössing, miljökontoret, Camilla Persson och Elisabeth Dahlgren, samhällsbyggnadskontoret, Åsa Jakobsson och Tony Svensson, Regionmuséet Kristianstad, Lena Rönning, stadsarkitekt samt Linda Svederberg projektledare bygg- och miljökontoret

Foto: Charlotte Lundberg s.9 och s 43, Jan-Inge Nicander s 1 och s 40 i övrigt Linda Svederberg, Åsa Jakobsson, Tony Svensson

Innehållsförteckning

Bakgrund, syfte och mål 4
Vad är grönstruktur? 4
Grönstrukturplan? 4
Mål 4
Avgränsning av projektet 4
Användning 5
Befintlig grönstruktur 5
Tillgång 5
Nåbarhet 8
Kvalité 8
Sociala värden 9
Kulturella värden 11
Ekologiska värden 11
Barn och ungdomar 13
Äldre 14
Besöksnäring 14
Analys av samhällenas grönstruktur 15
Åstorp 16
Nyvång 30
Hyllinge 35
Kvidinge 41
Biologisk ordlista 48
Referenser 49
Kartor som bilagor	

Bakgrund, syfte och mål

Inför arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan har Bygg- och miljönämnden gett plankontoret i uppdrag att arbeta fram en grönstrukturplan för kommunens samhällen Åstorp, Nyvång, Kvidinge och Hyllinge.

Vad är grönstruktur?

Med begreppet grönstruktur omfattas all grön mark i staden och dess närmaste omgivning. Här ingår såväl parker som naturområden, bostadsgårdar, skolgårdar, begravningsplatser, koloniområden, vägimpediment, vattenstrukturer och privata trädgårdar.

Grönstrukturens viktigaste funktioner kan härledas till:

- Folkhälsan (plats för vila, rekreation, lek och socialt umgänge)
- Stadens identitet (kulturhistoria, stadsbild, attraktivitet mm)
- Stadens hälsa och klimat (luftrening, dammbindning, temperaturutjämning, lä, biologisk mångfald, kretsloppsteknik mm)

Grönstrukturplan?

En grönstrukturplan ska vara ett kunskapsunderlag kring grönstruktur. Hur ser grönstrukturen ut i Åstorps kommuns samhällen och vad innehåller den? Åstorps kommun är en kommun som växer. Den stora andelen högkvalitativ jordbruksmark kombinerat med andra platsspecifika förutsättningar gör att de för flera av samhällena kommer att vara intressant att studera förtätningar. När samhällena ska förtätas är grönstrukturen i fokus dels genom att det ofta är denna som tas i anspråk helt eller delvis dels för att det i en stad som blir större och tätare är ännu viktigare att det finns grönstruktur av hög kvalitet. Därför behövs en helhetsbild för att kunna överblicka och säkerställa befintliga värden. Genom helhetsbilden kan man också se hur vissa ytor eventuellt skulle behöva utvecklas eller finna ytor som är möjliga att bebygga.

Mål

Målet är att presentera en grönstrukturplan för våra samhällen Åstorp, Nyvång, Kvidinge och Hyllinge, som stöd inför kommande översiktsplan och detaljplaner för att uppnå en god och långsiktigt hållbar samhällsutveckling som möjligt. Målet är också att materialet ska inspirera att utnyttja och satsa på grönstrukturen som en viktig del i utvecklandet av samhällenas attraktionskraft. Materialet vill lyfta fram vilka fina möjligheter som finns.

Avgränsning och metod

Projektet omfattar samhällena Åstorp, Nyvång, Kvidinge och Hyllinge. Karteringen har huvudsakligen gjorts med hjälp av digitalt kartmaterial och ortofoto som underlag. Inventeringen har gjorts genom platsbesök vid flera tidpunkter. Värderingsbedömningar är gjorda utifrån expertkunnande men har kompletterats med information från kringboende och intervjuer med barn. Materialet har också varit utsänt för samråd under november 2010 till samtliga kommunala förvaltningar och instanser, politiska partier och föreningslivet för fördjupning och förankring.

Kunskap om och helhets-
syn på de gröna område-
nas betydelse.

Läs mer om barnper-
spektivet och barninter-
vjuer på s 12.

Användning

Detta dokument är tänkt att användas som ett klassiskt kunskapsunderlag och inspirationsskrift. Det kan läsas från början till slut eller användas som en uppslagsbok utifrån intresseperspektiv. Informationen finns även GIS-baserad och är då tänkt att kunna fungera på ett enkelt sätt i det vardagliga planerings- och utvecklingsarbetet. Samtidigt kan GIS-skiktet uppdateras och bli levande på ett annat sätt.

Befintlig grönstruktur

Nedan följer en beskrivning av befintlig grönstruktur utifrån tre aspekter.¹

Tillgång- den faktiska resursen grönstruktur och dess beståndsdelar

Nåbarhet – den faktiska och upplevda tillgängligheten till grönstrukturen

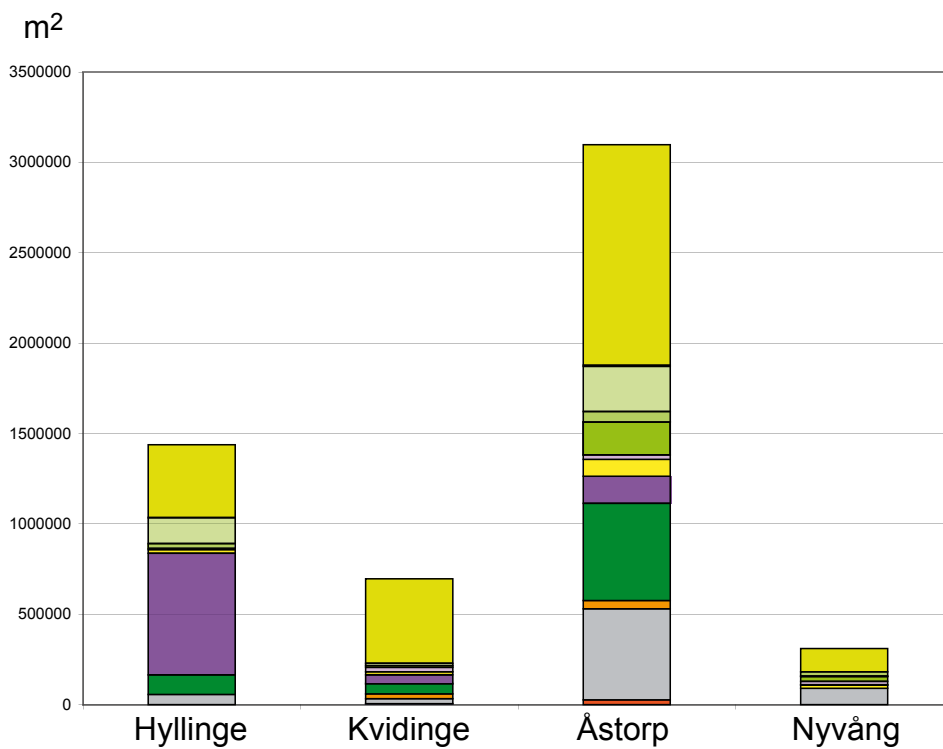
Kvalitet – grönstrukturens storlek, innehåll och värden

De tre aspekterna samverkar men beroende på tillgången till grönstruktur, landskapets förutsättningar samt typ av stadsbebyggelse väger vissa aspekter tyngre än andra.

Slutligen diskuteras i detta kapitel befintlig grönstruktur i förhållande till tre specifika brukargrupper: barn och ungdomar, äldre samt besöksnäringen.

Tillgång

Bortsett från Åstorps mer centrala delar är bebyggelse- och grönytestrukturen relativt likartad för samhällena. Övervägande del av bostadsbeståndet består av lägenheter i småhus. Flera har egen trädgård, vilket gör de privata trädgårdsrummen i grönstrukturen till en dominerande och väldigt viktig del. Grönstrukturen i Åstorps kommuns samhällen utgörs utöver trädgårdsmark till övervägande del nästan av lika delar parkmark, naturmark, rekreatjonsmark samt impedimentsytor (se diagram nedan).

Diagrammet redovisar tätortsvis antal kvadratmeter grönstrukturtyp. Statistiken är framtagen utifrån den kartering av grönstrukturen som gjorts. I karteringen har all grönstruktur (trädgårdsmarken redovisas dock ej på kartan) karterats. Kategorierna som används presenteras på nästa uppslag.

- Privata trädgårdar
- Parkmark -torg
- Parkmark -park
- Parkmark -grönstråk
- Parkmark -gröning
- Lucktomter
- Skolgårdar
- Rekreatjonsmark
- Naturmark
- Kyrkogårdar
- Impedimentsytor
- Bostadsgårdar

Naturområde

Naturmark i anslutning till eller i närheten av tätorten och som är tillgänglig genom allemansrätten. Kan vara kommunalägd, privatägd eller statligt ägd mark. Karteringen tar inte hänsyn till fysisk tillgänglighet (terräng, stigar osv) utan det diskuteras i inventeringen av det specifika området. De naturområden som bedöms vara särskilt intressanta ur kvalitets och närbarhetsperspektiv benämns som kärnområde natur.

Parkmark

Kommunägd mark som i sin tur delas in fyra underkategorier.

Gröning – en mycket enkel yta, innehållande få och små värden sett ur alla aspekter, ofta bara en gräsyta.

Park – en mer komplex yta jämfört med gröningen. Har ett tydligare syfte avseende gestaltning, innehåll och kvalitet. Naturligtvis finns stor variation inom kategorin. De ytor inom kategorin som efter inventering och analys bedöms vara särskilt intressanta ur kvalitets- och närbarhetsperspektiv samt visar på en utvecklingspotential benämns som kärnområde park.

Grönstråk – parkmark ofta längs cykel- och gångstråk där den huvudsakliga och överordnade betydelsen av området uppfattas som förbindelse (även om andra värden kan finnas!)

Torg - hårdjord parkmark

Impediment/skyddsytor

Mark vars huvudsakliga funktion är att utgöra ett skydd kring infrastruktur av olika slag. Marken kan vara kommunägd, privatägd eller statligt ägd. Finns i en mängd olika varianter gräsytor, planterade ytor, vattenområden osv. Har ofta ekologiska värden¹ och kan ha kulturella värden. Saknar dock oftast sociala värden även om lek förekommer ibland. Ytor av denna typ kan också vara viktiga gröna betraktelseobjekt!

Lucktomter

Överbliven eller obebyggd mark som inte brukas. Lucktomter har oftast mycket specifika förutsättningar och bakgrund men kan vara intressanta att studera djupare.

Rekreatiomark ej allmäntillgänglig

Kommunägd eller privatägd mark med mycket höga sociala värden för de som har tillträde/tillgång. Exempel är golfbanor, idrottsplatser, koloniträdgårdsområden osv. Då områden av denna typ ofta är mycket välskötta kan det även finnas begränsade sociala värden för passerande eller som betraktelseobjekt. Ekologiska värden kan finnas t ex på golfbanor och på koloniområden. Koloniområden kan också bära kulturella värden.

Kyrkogård

Mark med en mycket speciell och unik karaktär som ofta bär stora värden sett ur alla aspekter. Viktiga sociala värden är mötesplats och rofylldhet.

¹ CBM, centrum för biologisk mångfald, skriftserie 31, Tommy Lennartsson och Sofia Gylje

Halvprivat bostadsgård

I områden med flerbostadshus finns ofta större bostadsgårdar vars karaktär gör att de blir viktiga delar av grönstrukturen med ibland både ekologiska, sociala och kulturella värden. Större bostadsgårdar som känns allmänt tillgängliga har karterats.

Skolgård

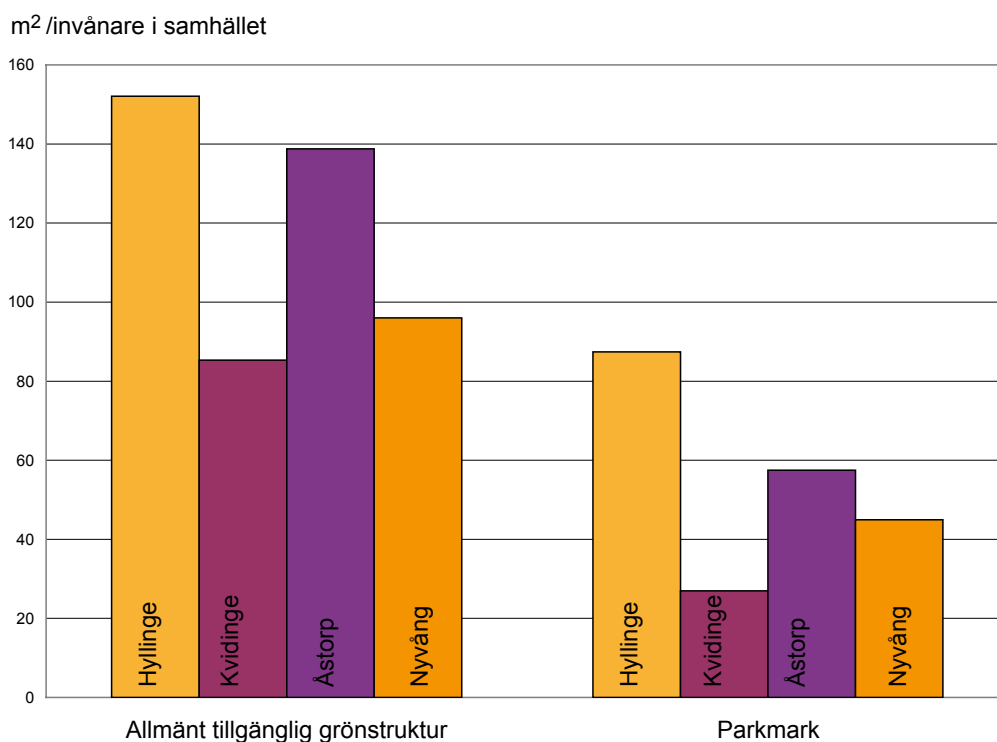
Skolgårdar är troligtvis bland de viktigare platserna för barn och ungdomar. Skolgårdar är därför viktiga bärare av sociala värden men kan även innehålla ekologiska värden och ibland kulturella värden.

Privat trädgårdsmark

En mycket viktig och omfattande del av grönstrukturen som dock inte redovisas på kartan. Den privata trädgårdsmarken hyser ofta höga sociala värden för de som har tillträde och utgör ofta basen för grön rekreation för denna grupp. I gruppen kvinnor och män mellan 45 och 65 år ger ca 70% trädgård ett högt hälsovärde. Hälsoeffekterna kan framförallt härledas till psykisk, social och fysisk stimulans och aktivitet². Den privata trädgårdsmarken kan också bära stora ekologiska och kulturella värden. I samhällen som Åstorp, Nyvång, Hyllinge och Kvidinge utgörs som diagrammet ovan visar en stor andel av grönstrukturen av privat trädgårdsmark.

Jämförelse av tillgång mellan samhällena

Diagrammet nedan redovisar hur tillgången på allmänt tillgänglig rekreativ grönstruktur respektive tillgång på parkmark skiljer sig åt mellan samhällena samt kommungenomsnittet. Under rubriken allmänt tillgänglig grönstruktur ingår parkmark, naturområde, kyrkogård, skolgård och halvprivat bostadsgård.

En mer ingående analys av respektive tätorts tillgångsförutsättningar finns som inledning till den specifika analysen av samhället.

² Ingemar Norling, Naturens och trädgårdens betydelse för hälsa och livskvalitet, 2001

Andel allemansrättsligt tillgänglig mark

För hela Åstorps kommun är tillgången på allemansrättsligt tillgänglig mark mycket låg precis som för många andra skånska kommuner. För Åstorps del är andelen allemansrättsligt tillgänglig mark endast 10-20% av den totala markarealen (att jämföra med riksgenomsnittet på ca 90%)¹. Det är naturligtvis den stora andelen jordbruksmark som påverkar stort. Att tillgången på allemansrättslig mark är låg gör att trycket på samhällenas grönstruktur och närnatur blir stort.

Nåbarhet

För att grönstrukturen ska upplevas som nåbar bör den finnas inom 300 m från bostaden, utan barriärer emellan och vara attraktivt utformad². I forskningen har 300 meter visat sig vara ett gränsvärde för hur långt man är beredd att gå till ett grönområde för att man ska använda det ofta³. En övergripande analys av nåbarhet till park och natur har gjorts för tätorterna. 300 meter har använts som avstånd till park och 1000 meter⁴ som avstånd till natur. Generellt har övervägande delen bostadsbebyggelse i samtliga samhällen 300 meter eller mindre till en park. För samhällena Kvidinge och Hyllinge är nåbarhetsbehovet till natur tillgodosett för större delen av bebyggelsen. Vad gäller Åstorp/Nyvång kan denna nåbarhet bara tillgodoses för lite mer än hälften av bostadsbebyggelsen. För Nyvång och de västra delarna av Åstorp är avståndet till natur mer än 1000 meter.

Rekreativt nätverksanalys

För att fungera optimalt ur rekreativt perspektiv bör nätverket av gång- och cykelvägar, grönstråk och annan allmänt tillgänglig rekreativ grönstruktur inte vara för grovmaskigt eller osammanhängande. I samhällena i Åstorps kommun är nätverken ganska sammanhängande men kan naturligtvis utvecklas. Man bör också ha i åtanke att smågator (oftast hastighetsbegränsade till 30 km/h) utgör en betydande del av dessa länkar och vad detta för med sig till ett framtida planeringsperspektiv. I de centralare delarna av samhällena kan detta bli ett större problem än i de mer perifera. För de centralare delarna av Åstorps samhälle kan också sägas att omgivningen/tätheten gör behovet av gröna rekreativa länkar större.

Kvalité

Stadsbyggande är att skapa och underhålla goda livsmiljöer. Grönstrukturen ger som ett mångfunktionellt element ofta goda förutsättningar för goda livsmiljöer och gott lokalklimat. Stadsplaneringsideal, trender och ekonomiska resurser påverkar utformningen av grönstrukturen och i förlängningen ofta också grönstrukturens kvalité. Man brukar definiera kvalité i grönstruktur genom att prata om värden och innehåll men också storlek är en intressant faktor. Det går inte att komma ifrån att yta är en given förutsättning för att kunna utveckla innehåll och värden.

En översiktlig inventering har gjorts utifrån tre värdeperspektiv (sociala,

¹ Markanvändning i Skåne, Region Skåne, 2009 (s 71-72)

² Bostadsnära natur –inspiration och vägledning, Boverket, 2007

³ Grahn & Stigsdotter, 2003

⁴ Fredman, 2000

kultur och ekologi) för att få fram vilka värden park- och naturmarken i samhällena bär.

Grönstrukturens sociala värden

Sociala värden i grönstrukturen handlar framförallt om människans livskvalitet genom aktiviteter, upplevelser, rekreation och mötesplatser. När allt fler vetenskapliga studier visar på hur hälsa kan kopplas till tillgång till gröna områden blir det viktigt att studera hur de kan utvecklas på bästa möjliga sätt⁵.

Inventeringen av sociala värden i park- och naturmark i Åstorps kommuns samhällen har utgått från åtta typer av sociala värden/element.

Grön oas- Tilltalande lummigt grönt rum med omslutande grönska, ofta med blomning
Lek – Leka, åka pulka, kojbygge, lekplatslek
Mötesplats – Umgås, titta på människor, folkliv, evenemang
Förutsättningar för utomhuspedagogik –variation av naturkaraktärer, möjligheter till ”uteklassrum”/sittplatser, avstånd till skola
Promenad, motion – promenera (med eller utan hund), vandra, strosa, jogga, stavgång, cykla, åka inlines etc Att kunna ta sig runt i ett nätverk av rekreativa förbindelsestråk, smågator och liknande
Rofyllighet – koppla av, uppleva avskildhet, lugn och tystnad
Spontanidrott – fotboll, bollspel, tennis, boule, kubb, brännboll etc
Utblick – intressant och fångslande utsikt, utblick, vy

Ett av de viktigare sociala värdena som tyvärr inte ges så stort utrymme i dagens grönstruktur är funktionen mötesplats. Samhällsutvecklingen visar på att behovet av allmänna mötesplatser, större och mindre, kommer att öka. I befintlig park- och naturmark finns inte så många mötesplatser men utrymme och potential att skapa nya bra mötesplatser finns.

Ett annat mycket viktigt socialt värde som tätorternas grönstruktur i mångt och mycket bär är förutsättningar för promenad och motion. I kombination med bostadskvarterens trottoarer skapas ett nätverk (se kapitlet ovan om nätverksanalys) som har sina brister men också utvecklingsmöjligheter. Det finns några naturområden som i sig själva bär promenad- och motionsvärden.

Sammanfattningsvis visar inventeringen av sociala värden att park- och naturmarken behöver utveckla en större mångfald av och tydligare karaktärer för att kunna erbjuda fler sociala värden för att vara tilltalande och attraktiv. Människan ställer olika krav på sin utemiljö beroende på ålder, kön och bakgrund. Inom miljöpsykologiforskning vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har landskapsarkitekt och universitetslektor Patrik Grahn sammanfattat dessa behov i åtta olika typer av kvalitéer eller karaktärer⁶.

Se s 15 för hur de sociala värdena kommer in i grönytebeskrivningarna.

5 Grönområden för fler, Statens folkhälsoinstitut, 2009

6 Gröna fakta nr 8 2003

1. Det rofyllda

Uttrycker människans behov av att finna en plats som ger lugn. Ljuden från vind, vatten, fåglar och insekter dominerar över trafik och jäktande människor.

2. Det vilda

Den vilda naturen fascinerar. Här finns växter som ger intryck av att vara självsådda. I området kan man träffa på moss- och lavbelupna stenblock. Stigarna ser ut att ha funnits där sedan urminnes tider.

3. Det artrika

På våren längtar människor efter att finna tecken på den återvändande sommaren; att hitta den första vitsippan eller höra den första lärkan. Men året om är människor intresserade av djur och växter; talgoxar, bin, myror, liljekonvaljer... Mångfalden av djur och växter lockar människor att gå lite längre för att hitta något nytt.

4. En rymd för tanke och vederkvickelse

En miljö där man "kommer in i en annan värld", som några uttrycker det. Att komma bort från staden, in till en värld där man slipper bekymra sig om signaler och skyltar, där man kan andas ut. Helst ska här inte finnas några skarpa gränser alls. Området ska hållas samman till en helhet, som i en skånsk bokskog eller mellansvensk barrblandskog, även om man rör sig flera hundra meter i området. Besökaren kan då slappna av, fundera igenom saker och ting under tiden som man promenerar eller kanske joggar runt.

5. Allmänningen

En grön, öppen, centralt belägen plats. Här kan cirkusen slå upp sitt tält, bygdens förening ordna marknad eller kanske Frälsningsarmén kan spela för att samla in pengar. Däremellan kan vem som önskar spela boll, flyga drake eller bara lägga ut en filt och sola, kanske äta medhavd picknick. Sedan urminnes tider har människan haft sådana platser.

6. Lustgården

En plats där barn och vuxna kan umgås i trygghet, där föräldrar vågar släppa barnens händer så att ungarna kan rasa ut. Platsen ska helst var omgärdad med staket, häck eller dylikt. Den kan innehålla aktiviteter som lek, odling eller byggverksamhet (växthus, skjul, kojor, lekstugor).

7. Centrum, festen

En plats där människor möts för att ha trevligt, till exempel en nöjespark. Det kan även vara särskilda kvarter i centrum, dit människor i första hand söker sig för att lyssna på musik, äta gott eller bara för att se andra människor koppla av och roa sig.

8. Kulturen

Vissa hävdar att stadens själ och hjärta inte knyts till fest och nöjen utan till det historiska arvet. Fascinationen inför monument, historiska platser, gamla byggnader och träd är stark. Det kan även handla om kyrkogårdar eller om gamla kvarter.

Grönstrukturens kulturella värden

Kulturella värden i grönstruktur kan t ex vara hamlade träd, alléer, fornlämningar, skulpturer och anläggningar, platsen i sig själv. Trädgårdar, kyrkogårdar äldre parker och koloniträdgårdar kan ha stora kulturella värden genom att som ett grönt kulturarv berätta om bygdens historia.

En park, en vackert utsmyckad rondell eller en träddunge kan ha stor betydelse för ett områdes identitet genom sin särprägel och användning.

Kulturvärden har inventerats utifrån två värdetyper.

Kulturhistoria – plats, vegetation eller strukturer med koppling till kulturhistoria

Identitetsbärare – utstrålar tydlighet ifråga om gestaltning som ger området en tydlig (ibland t om unik) identitet.

Se s 15 för hur de kulturella värdena kommer in i grönytebeskrivningarna.

Flera platser bär kulturella värden men många skulle kunna utveckla mycket mer utifrån detta avseende karaktär, attraktivitet och pedagogik osv.

Grönstrukturens ekologiska värden

Att beskriva ekologiska värden är komplext då flera dimensioner av ekologi berörs. Inne i tätorter är det sällan tal om att finna olika naturtyper, eftersom miljön är starkt påverkad av människan. Däremot innehåller varje grönområde ekologiska system som byggs upp av de arter och komponenter som existerar där. Systemen kan vara mer eller mindre fullständiga bland annat beroende på området storlek och innehåll. De ekologiska systemen är till nytta, inte bara för sig själva utan även för oss människor.

Ekosystemtjänster delas ofta in i fyra olika grupper beroende på vilken funktion de har: reglerande, bärande, produktion och information⁷.

En av de så kallade bärande ekosystemfunktionerna är möjligheten till rekreation, som är nära sammanlänkad med människors hälsa. Grönområdena i Åstorps kommun ger människorna möjligheter till kontakt med grönska. Att vistas bland träd, buskar, växter och gräs påverkar kroppen och hjärnan positivt och får invånarna att må bra. Varje blomma eller insekt som fångas in av ögat, vid utevistelse eller genom utsikten från ett fönster, utövar inflytande på det mänskliga sinnet.

En annan viktig ekosystemtjänst, med en informationsfunktion, är den kunskap och de insikter som grönområdena bidrar med. Det som människan ser och lär sig genom att vistas i naturen ger baskunskaper om hur naturen fungerar. Den kunskapen byggs upp från vi är små. Inne i tätorter är tillgång till varierade grönområden jätteviktigt och något som varje förskola och skola borde ha i sin omedelbara närhet. Haganässkolans ”skolskog” är ett bra exempel på ett grönområde som erbjuder en riktigt fin miljö full av upptäckter för barnen nära skolgården. Något som man skulle önska till varje skola.

Ekosystemtjänster är också (tekniska) funktioner som grönstrukturen har och som bidrar till ett gott lokalklimat exempelvis biologisk mångfald, dagvattenhantering, skugga och luftrening. Att utveckla grönytoras multifunktionalitet kommer vara viktigt inför framtiden. Exempelvis för att samhället ska kunna hantera de klimatförändringar vi står inför. SMHI:s modeller för

⁷ Albaeco, 2011

Sverige utifrån IPCC klimatscenarier (FN:s klimatpanel) visar på en ökning av medeltemperaturen (ca två grader), ökad nederbörd vintertid och minskad nederbörd sommartid, fler intensiva regn samt perioder med extrem värme⁸.

För att konkretisera analysen av grönstrukturen utifrån det ekologiska perspektivet har varje grönområdes naturvärden graderats på en skala från låga, goda till höga värden. Graderingen baseras på områdenas värdefulla biologiska element, intressanta arter som upptäckts och en översiktlig sammanvägning av områdets biologiska värden och ekosystem som en helhet. Värderingen kan tänkas fungera som ett enkelt mått på hur mycket ”naturupplevelse”, rekreation och kunskap som varje område kan erbjuda invånarna i Åstorps kommun.

Inventeringen har inriktat sig på elva värdefulla biologiska element:

Grova träd - Träd med en stamdiameter på omkring 50 cm eller mer. Mäts 120 cm över marken (i brösthöjd).

Ädellövträd - Ek, bok, ask, alm, lind, lönn, fågelbär och avenbok.

Stamhåligheter - Alla slags håligheter i en trädstam. Storlek på öppningshål och djup invändigt i trädet varierar.

Blommande/bärande träd och buskar - Inkluderar alla arter, både vilda och trädgårdssorter som har blommor, frön, nötter, bär och frukt som kan användas som föda av olika djurgrupper.

Allé - Trädrad; ensidig eller tvåsidig, ursprungligen planterad utmed väg eller i park.

Död ved - Enbart döda grenar eller hela kvarstående döda träd eller buskar. Även död ved på marken kan vara intressant.

Vattenförekomst - Kan vara damm, dike, å, bäck, fågelbad, vattenkonst etc.

Extensivt skötta gräsytor - Gräsytor där vegetationen inte klipps eller slås av regelbundet utan endast någon enstaka gång senare på säsongen. Växterna hinner blomma och sätta frö.

Kontakt med andra grönytor - En direkt eller indirekt anslutning till intilliggande grönyta finns.

Kulturhistoria - Områdets biologiska värden har en tydlig koppling till mänsklig påverkan längre tillbaka.

Sällsynta/hotade arter - Ovanliga arter eller arter som löper risk att försvinna från området och finns upptagna i rödlistan som sårbara, starkt hotade eller akut hotade.

Tätt bebyggda eller på annat sätt hårt exploaterade områden med ett litet eller inget inslag av vegetation och stora arealer hårdgjorda ytor hyser oftast mycket låga eller obefintliga ekologiska värden. Dessa områden fungerar ofta dessutom som barriärer för många arter och kan till och med medföra störningar i ekologiska processer. Som ett exempel på motsatsen planeras de nya verksamhetsområdena Broby utifrån ekologiska principer där omhändertagande av dagvatten och goda förutsättningar för grönstruktur är tunga grundprinciper. För att upprätthålla och utveckla ekologiska värden behöver grönstrukturen hänga samman.

8 Gröna fakta nr 6 2008, Stadsplanering i klimatförändringens spår

Se s 15 för hur de ekologiska värdena kommer in i grönytebeskrivningarna.

Tillräckligt stora områden som är sammanlänkade genom stråk hjälper till att djur och växter kan sprida sig och att ekosystemens funktioner och processer i högre grad kan upprätthållas⁹.

Barn och ungdomar

Barn och ungdomar är den största användargruppen av grönstrukturen och använder den för många syften; transport, lek, rekreation och samvaro med andra barn. Att leka kurragömma, klättra, sparka boll, bygga och konstruera, bara cykla runt eller åka skateboard är ett utmärkt sätt för barn att utforska omgivningen och lära sig hur den fungerar¹⁰. Därför är barn och ungdomar en av de grupper som naturligt måste prioriteras i grönstrukturplaneringen.

Forskning och andra studier har visat att barn inte rör sig i den utsträckning och på det sätt de har behov för. Dessutom känner sig barnen av olika skäl pressade och stressade, både i skolan, och av skolan på fritiden. Sammantaget påverkar det fysiskt och psykiskt välbefinnandet. Barn drabbas allt mer av välfärdssjukdomar som normalt sett bara drabbar äldre generationer. Undersökningar har visat att utomhusmiljön har mycket positiva effekter för både sinnen och motorik. Det tyder på att det behövs fler kroppsövningar utomhus. Naturen är ett läkande och stärkande medel som kan användas för att öka barnens välbefinnande. Forskningen ger därmed argumenten för fler och större naturlika platser i den nära omgivningen.¹¹

En viktig del av barnperspektivet är barns relativt begränsade förmåga att förflytta sig. Dessutom leker barn helst i närheten av hemmet¹². Riktigt små barn är oftast övervakade av föräldrarna, små barn rör sig kanske på egen hand i den absoluta närheten av bostaden medan ett större barn, 9-10 år, kan tänkas förflytta sig ett antal hundra meter inom området såvida det inte innebär kontakt med trafik. Det är viktigt att ha med sig att barn inte anses mogna att cykla eller ta sig fram på egen hand förrän i 12-13 års ålder. Dessa begränsningar måste naturligtvis färga utformningen av grönstrukturen, då stora delar av barnens rekreativvärden bör inrymmas inom ett lättillgängligt område.¹³

I de barnintervjuer som gjorts med skolbarn i Åstorps Kommun kring användandet av grönstruktur framkommer det att barnen helst leker och rör sig nära det egna hemmet, att man främst är ute i närområdet på egen hand tillsammans med kamrater och att vistelse i parker och natur som familjeaktivitet inte är särskilt vanligt. Man kan också dra slutsatsen av intervjuerna att platser är viktigare än lekplatser och att man därför borde satsa på att utveckla mer identitet kring platser i grönstrukturen framförallt utifrån kärnområdena. I befintlig grönstruktur har de sociala värdenas lek och spontanidrott inventerats på ett flertal ställen. Det är faktiskt de vanligaste förekommande värdena i grönstrukturen. Ofta uppfylls de dock av en ganska

9 Bostadsnära natur –inspiration och vägledning, Boverket, 2007

10 Bostadsnära natur –inspiration och vägledning, Boverket, 2007

11 Grönområden för fler, Statens folkhälsoinstitut, 2009

12 Bostadsnära natur –inspiration och vägledning, Boverket, 2007

13 Gröna fakta nr 8 2006, Barn söker trygghet, spänning och utmaningar

Barnintervjuer har gjorts med förskole- och skolbarn i Nyvång och på Åstorp öster.

stereotyp lekplats och en gräsyta med i bästa fall ett par mål. Lekvärden och inspiration till spontanidrott skulle behöva utvecklas ytterligare på många platser. T ex skulle lekvärden behöva utvecklas till att tilltala en mycket bredare ålderskategori än idag. Det är också viktigt att lyfta fram utemiljön som en viktig plats för ungdomars spontana idrottande och motionerande. Gatusportplaner, bollplaner, skolgårdar och så kallade spontanidrotts-anläggningar är exempel på element i utemiljön som kan tänkas stödja och uppmuntra till ungdomars spontana idrottande och motionerande. I många fall fungerar dessa platser säkert också som mötesplatser. Idag finns denna typ av platser endast i form av skolgårdar.

Bland ungdomar och unga vuxna är sociala aktiviteter, som att se på och delta i folkliv och evenemang ofta högt rankade¹⁴. Vilket ger tyngd åt argumentet att utveckla och förbättra möjligheterna till mötesplatser i samhällena.

Äldre

Äldre är en mycket prioriterad målgrupp för grönstrukturplaneringen. Många äldre har flyttat ifrån enfamiljsboende med trädgård för ett bekvämare och mindre boende. Däri finns ett tydligt användarbehov av park- och naturmark. Äldreperspektiv på grönstrukturplanering handlar till stor del om närbarhet. Vidare måste fokus ligga på att utforma utemiljön utifrån tillgänglighet, säkerhet och trygghet. Träd, grönska, vatten, skugga, vackra vyer, sittplatser och möjligheter att se och träffa andra människor är viktiga kriterier för attraktiva grönområden för äldre.¹⁵

De värden som främst efterfrågas i grönstrukturen av äldre (se ovan) går många gånger att tillgodose med ganska små men kvalitativa ytor varför gestaltning och skötsel av små ytor inte ska förringas. Närhet till park- och naturmark för boende på äldre- och omsorgsboende är ett tillägg till närhetsaspekten.

Besöksnäring

Attraktivitet ur besöksnäringsspektivet är en jätteviktig del av grönstrukturens funktioner. Åstorps kommun nischer sin besöksnäring starkt med de naturvärden som finns i och nära kommunen. Även parkmark kan vara av intresse ur besöksnäringssynpunkt beroende på lokalisering mm. I kvalitetsanalysen har de platser som är och skulle kunna vara av intresse för besöksnäringen inventerats. För dessa platser är det viktigt att fördjupa sig och utveckla de kvaliteter de bär idag eller har potential för så att de kan fungera optimalt för att attrahera besöksnäringen

Infarter, tågstation och hållplatser är andra viktiga aspekter med kopplingar till grönstrukturen för bemötandet av tillresande..

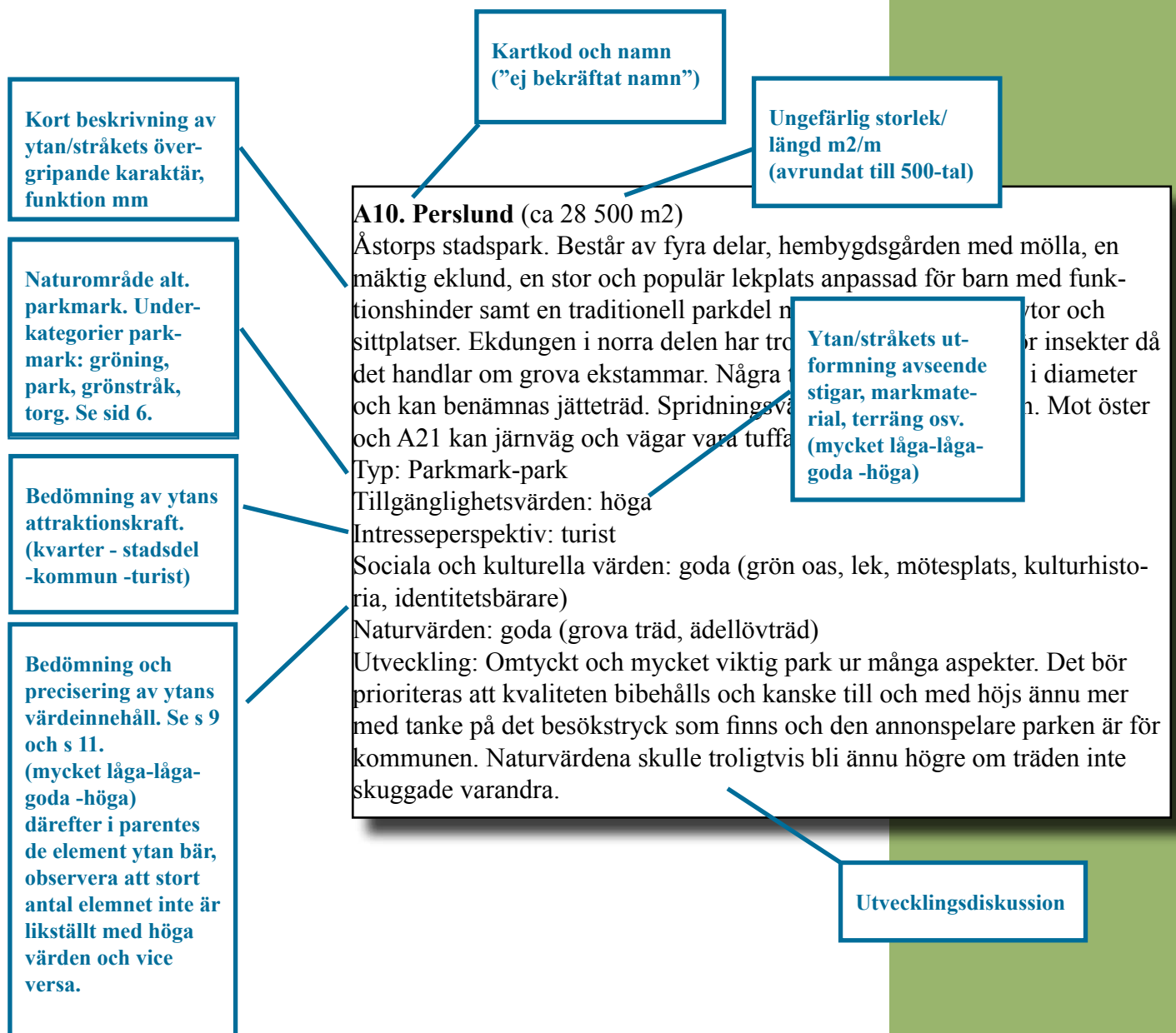
¹⁴ Sociotophandboken, Stockholms stad

¹⁵ Grönområden för fler, Statens folkhälsoinstitut, 2009

Analys av samhällenas grönstruktur

Resterande del av detta dokument är en sammanfattning av den kartering och analys som gjorts av grönstrukturen i och i närheten till Åstorps samhället, med en fördjupning i park- och naturmark. Samhälle för samhälle ges först en översiktlig bild av grönstrukturen och dess utvecklingsmöjligheter och därefter en fördjupning av ingående park- och naturmark. Kartor till de olika samhällena återfinns som bilagor.

Läs de detaljerade beskrivningarna av park- och naturmarken så här:

Åstorp

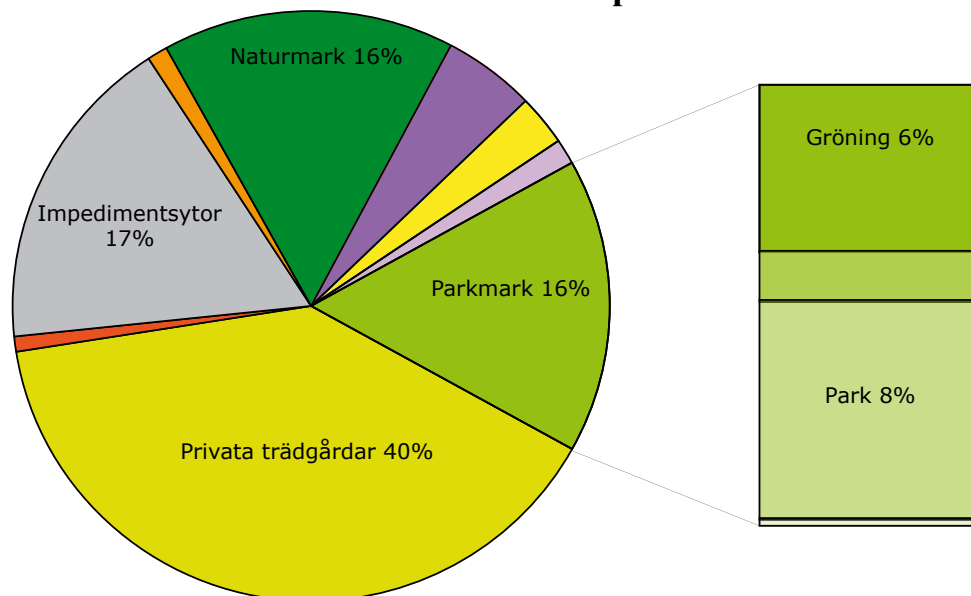
Grönstrukturen i Åstorps samhälle och närhet kan beskrivas som varierad precis som bostadsbeståndet. Här finns villabebyggelse, flerfamiljshus, radhus mer eller mindre blandat. Här finns alla typer av grönstruktur representerade. Tillgången till parkmark är andels- och arealmässigt ganska god. Det finns ca 58 m² parkmark per invånare. Av denna utgörs runt 50% av parker. Nästan all bostadsbebyggelse har 300 meter eller mindre till närmsta park. Bostadsbebyggelsen som har 300 meter eller mindre till park är främst kvarteren öster om Rågenskolan, men de har å andra sidan just nära till Rågenskolans stora och parkliknande skolgård.

Parkerna i samhället har överlag ett ganska lågt värdeinnehåll men förutsättningar finns för utveckling. En ganska stor andel av parkerna utgörs av gröningar av mycket varierad kvalitet för vilket behovet av vissa kan ifrågasättas. Många skulle kunna utvecklas mot högre värdeinnehåll och därmed öka närområdets attraktivitet andra är intressanta att studera djupare ur förtätningssynpunkt.

500 meter eller mindre till naturområde har nästan bara bostadsbebyggelsen öster om järnvägen. Mer än 1000 meter till naturområde har bebyggelsen i de västra och norra delarna av Åstorp, en dryg tredjedel. Förutsättningarna att utveckla tillgång till natur för denna bostadsbebyggelse varierar. För de norra delarna av tätorten finns förutsättningar att utveckla impedimentsmark och annan mark kring Humlebäcken som rekreativ naturmark. För den västra delen finns möjligheter att utveckla naturkvalitéer genom att tillfoga de i området stora parkytorna fler parkkarktärier.

Det rekreativa nätverket är genom många småskaliga gröna bostadsgator ganska vältäckande i tätorten. I de mer centrala delarna av Åstorp finns utvecklingsbehov av gångstråk som kopplar samman och väcker ett intresse för närliggande park- och naturmark. Goda förutsättningar finns för att utveckla attraktiva kopplingar från centrum mot Söderåsens närnatur. Det finns behov av att utveckla de närliggande naturområdena informationsmässigt både vad gäller att sprida information om men också att skylta vandringsleder, intressanta objekt mm i områdena.

Grönstrukturens beståndsdelar Åstorp

- Privata trädgårdar
- Bostadsgårdar
- Impedimentsytor
- Kyrkogårdar
- Naturmark
- Rekreativ mark
- Skolgårdar
- Lucktomter
- Parkmark -gröning
- Parkmark -grönstråk
- Parkmark -park
- Parkmark -torg

Analys avseende biologisk mångfald

Åstorps samhälle omfattar ett större antal grönområden men antalet ytor med höga värden bedöms inte till fler än tre. A20 och A31 har sina värden framförallt knutna till äldre ädellövträd. A34 innehåller olika delområden varav den nordvästra delen har gott om värden i och med de imponerande ädellövträden. I sydost finns en betesmark, med växter från det äldre odlingslandskapet, som betas än idag. Samma historiska hävd och liknande floravärden finns i den del som ligger för sig själv mot söder. Här går det inga betesdjur, vilket behövs för att värna om befintliga biologiska värden. I den norra änden står en stor sparbanksek, som är en viktig livsmiljö för många arter. Den kan i bästa fall finnas kvar på platsen i många hundra år framåt.

15 områden i samhället bedöms ha goda naturvärden. A13, A14 och A15 som är tre av dessa ligger på sätt och vis sammanlänkade via Bjärshög idrottsplats. Hela området kan vara intressant att utveckla för att gynna och kanske öka de biologiska värden som finns.

I den östra delen av Åstorp finns andra områden med goda naturvärden där ett bibehållande och en förstärkning av länkar mellan grönområdena kan bidra till att de biologiska värden som finns har en framtid.

Vid Björnekullaskolan finns goda biologiska värden baserade dels på de större träden och på den lite oväntade och intressanta flora som växer på kullarna kring en sandplan i söder. Gulmåra och liten blåklocka är två arter som kan kallas för levande fornminnen.

Att arrangera stenpartier i något eller några grönområden, skulle vara en åtgärd som gynnar värmekrävande djur och insekter. Samtidigt kan detta knyta an till stenbrytningen i Åstorp.

Viktigast ur grönstruktursynpunkt för Åstorp:

Utveckla närnaturområdena!

Öka kärnområdenas värdeinnehåll!

Förbättra gröna kopplingar mellan samhället och Söderåsen!

Utveckla kärnområden av Humledalens park (A17) och naturområdet norra dammområdet!

Utveckla Humlebäckens förutsättningar!

Kulle Björnekullaskolan.

Norra dammområdet.

Kärnområden park

A3. ”Dalaparken” (ca 84 000 m²)

Park med stora gräsytor och unga träd i grupper (flera trädslag). Yngre naturlig plantering. Parken saknar detaljering. Mötes- och sittplatser saknas. Angränsar i väster till ett lite märkligt ”ingenmansland” under kraftledningsgatan (A2).

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (lek, promenad/motion, spontanidrott)

Naturvärden: låga, men med god framtidspotential (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, död ved, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Strategiskt en viktig park för sitt närområde sett ur närbarhets- och tillgångsaspekten. Mycket stor till ytan vilket skulle kunna studeras vidare. Behov av att utveckla karaktärer för att öka värdeinnehållet och därmed attraktiviteten. De stora träd- och buskdungarna är intressanta för många vanliga arter och kombinerat med en hel del solitära träd i området så kommer värdena att öka med tiden. Än mer lockande för olika arter blir området om någon yta med ängsmark och vatten läggs till.

A10. Perslund (ca 28 500 m²)

Åstorps stadspark. Består av fyra delar, hembygdsgården med mölla, en mäktig eklund, en stor och populär lekplats anpassad för barn med funktionshinder samt en traditionell parkdel med planteringar, gräsytor och sittplatser. Ekdungen i norra delen har troligtvis höga värden för insekter då det handlar om grova ekstammar. Några träd har över en meter i diameter och kan benämnas jätteträd. Spridningsvägar finns i södra delen. Mot öster och A21 kan järnväg och vägar vara tuffa barriärer att passera.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: goda av höga (grön oas, lek, mötesplats, kulturhistoria, identitetsbärare)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd)

Utveckling: Omtyckt och mycket viktig park ur många aspekter. Det bör prioriteras att kvaliteten bibehålls och kanske till och med höjs ännu mer med tanke på det besöksstryck som finns och den annonspelare parken är för kommunen. Naturvärdena skulle troligtvis bli ännu högre om träden inte skuggade varandra.

A13. ”Vidåsens park” (ca 14 000 m²)

Gröning med mindre men mäktig boklund, även stora tallar. Öppen gräsyta i norra delen som är ganska artrik med intressanta kulturväxter. Dessa finns framförallt på den lilla kullen. Terrängen sluttar mot nordväst- landskapsutblickar över hustaken. Mindre pulkakulle. Sittplatser saknas – intressanta placeringar finns. Gång- och cykelvägar i parkens utkant.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga ev goda

Tall är en ovanlig vegetationskomponent i Åstorps tätorts park- och naturmark.

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas, lek)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria)

Utveckling: Behöver utvecklas mot parkkaraktär kanske tillsammans med delar av A12. Skapa förutsättningar för mötesplats, bl a genom att tillfoga sittplatser. Bevara de naturvärden som finns.

A14. "Hagaparken" (ca 29 000 m²)

Stor, öppen gräspark med pulkakulle. Begränsat med trädvegetation, en högväxt poppelträdrad finns mot idrottsplatsen. Nordost om poppelraden finns ett träd- och buskbryn med bl.a. hägg, fågelbär sykomorlönn, blodlönn och vresros. På en av de grova häggstammarna växer den rödlistade laven grynig dagglav tillsammans med mer allmänna arter. Trädgård med mycket stora träd angränsar i norr, vilken kan ha betydelse för spridning av arter. Förskolans utegård är inhägnad men kan uppfattas som en del av parkytan.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: mycket låga (lek)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Skulle behöva utveckla fler parkkaraktärer för att komplettera och öka värdeinnehållet. Platsen verkar ha goda förutsättningar att fungera som en bred mötesplats.

A19. Stora Torg (ca 3 000 m²)

Egentligen två ytor men med markmaterial och upphöjd korsning samt andra gestaltungsuttryck sammankopplade till en helhet – fotgängarzon?. Den östra hårdgjorda ytan används för torghandel. Tvärs över finns en parklik yta med planteringar och fontän. Detta område som innehåller några viktiga ingredienser för biologisk mångfald. Bland annat ett rejält fågelbärsträd med en stamdiameter på ca 80 cm står mitt i gatan i den västra delen, fruktträd och rabatter med trädgårdsarter.

Typ: Parkmark-torg

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: goda (grön oas, mötesplats, kulturhistoria, identitetsbärare)

Naturvärden: låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, vattenförekomst, kulturhistoria)

Utveckling: För Åstorps centrum är detta den viktigaste "parkytan". Besöksstrycket är stort. Utgångspunkt för många evenemang och andra aktiviteter. Ytan kompletteras till stor del av Perslund som kan erbjuda traditionella parkvärden. Tillgänglighet för motortrafik och parkering skulle kunna prioriteras ner ytterligare.

A23. "Vårparken" (ca 9 000 m²)

Svagt sluttande gräsyta med enstaka träd (björk, lönn, lind, ask) varav några grova askar och lindar. I öster en liten men långsträckt bokdunge med stora träd, flera fågelholkar finns uppsatta i skogspartiet. Angränsande lekplats

Ängschampinjon.

tillhörande intilliggande flerfamiljshus.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (lek)

Naturvärden: låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor)

Utveckling: Strategiskt viktig ur tillgångs- och närbarhetsaspekten för sitt närområde. Behöver utvecklas för att vara attraktiv kvalitetsmässigt. Har goda förutsättningar att kunna utvecklas. Ytorna i sydväst (söder om järnväggsgatan) samt i norr känns outnyttjade och saknar samband med denna parkyta. De grova träden kan bli intressanta med tiden ur naturvärdes perspektiv om de får stå solexponerat och fritt.

A28. "Björnåsparken" (ca 28 000 m²)

Gröning med lekpark i mittendelen. Häckridåer längs både västra och östra sidan. Många unga träd inblandade i häcken, påfallande mycket asp. Bokskog i norra delen. Södra delen som avgränsas av ett stengärde, har en stor yta med oklippt gräs.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (lek, spontanidrott)

Naturvärden: låga (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Parkyta som fyller sin funktion som parkyta i villaområde omgivet av naturområde. En utveckling av värden skulle göra att parken tilltalar en bredare målgrupp.

A32. "Landskapsparken" (ca 18 000 m²)

Park som kopplar samman naturområdena med bostadsbebyggelsen, slutande gräsyta med solitära träd av varierande storlek och art (skogslönn, ask, avenbok, ek, rönn, fläder och hägg). I träden finns flera fågelbon. God tillgång till spridningsvägar särskilt i söder mot A33 och A34.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (lek, utblick)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Strategiskt värdefull park sett ur både tillgångs-, närbarhet och kvalitetsaspekterna.

A35. ”Jannes park” (ca 16 000 m²)

Park mellan vall och bostadskvarter, ett fåtal unga träd, slånbuskage längs vall, gräsytor, lekplats med kringväxande buskage, flera genomkorsande g/c-stråk, vällen fungerar också som pulkaslänt vintertid, mötesplats för närboende, framförallt barn.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (lek, mötesplats, spontanidrott)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Parkytan skulle kunna stärkas identitetsmässigt men fungerar ganska väl idag.

Kärnområden natur

A20. Tingvallaravinen (del av Söderåsen)

Kuperat skogsområde med bokskog, blandskog och inslag av barrskog med bitvis rika fåltskikt. Områdets trädkontinuitet är oerhört viktig för mångfalden. Flera motionsspår samt elbelyst motionsspår på ca 1800 m. Skåneleden ”från ås till ås” startar här och det finns en serviceplats med möjlighet till omklädnad, dusch, toalettbesök samt matlagning.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: höga (grön oas, promenad/motion, rofylldhet, kulturhistoria)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, död ved, vattenförekomst, kontakt med andra grönytor) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Tydliggöra området ur ett besöksnäringssperspektiv och som rekreationsmark för kringboende bl a förbättra informationstavlor och ledskytning mm.

A21. Klinten (ca 33 000 m² promenadslingan runt makadambrottet är ca 3 km lång)

Naturområde med olikåldrig bokskog och inslag av ek. Kulturhistoriskt viktig plats. Varierad lövskog på kanten till stenbrottet. Markerad vandringsled med flera utsiktspunkter, både mot Kullen, Hallandsåsen och Öresund samt över stenbrottet.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kommun

Sociala och kulturella värden: höga (lek, pedagogiska förutsättningar, promenad/motion, rofylldhet, utblick, kulturhistoria)

Naturvärden: goda (ädellövträd, kulturhistoria) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Utveckling av platsen utifrån ett besöksnäringssperspektiv-tillgänglighet, information, ledskytning, bänkar osv hade kunnat tillföra platsen fler värden även för vardagsbesökaren. Växtlighet i slänten framför Klintgumman bör hållas nere så att bergformationen blir synlig.

A33. Prästaskogen (ca 70 000 m²)

Slutningsskog främst bestående av bok och ek. Skogen är fortfarande något för ung för att ha några högre biologiska värden. Kan på sikt bli värdefull, särskilt om död ved får ansamlas. Används som lekskog av barn i närområdet.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (lek, pedagogiska förutsättningar, kulturhistoria)

Naturvärden: goda (ädellövträd, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Arbeta utifrån de förslag på åtgärder naturvårdsprogrammet föreslår.

A34. Kalvahagen (ca 47 000 m²)

Hagmark med enkla strövstigar. Betande djur finns i området. Fikaplatser med grillmöjligheter.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (grön oas, pedagogiska förutsättningar, kulturhistoria)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Fortsätta arbeta utifrån den skötselplan som finns för området.

A37. Kalvaskogen (ca 40 000 m²)

Ädellövskog med många riktigt grova bokar och ekar, varav en del jätteträd. Några mindre gläntor med högt gräs finns

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (grön oas, pedagogiska förutsättningar, kulturhistoria)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Fortsätta arbeta utifrån den skötselplan som finns för området.

Övrig park- och naturmark

A1. "Linparken" (ca 7000 m²)

Stor öppen gräsyta kantad av ett fåtal mindre unga träd. Ingen fysisk avgränsning mot angränsande gator och parkeringsplats (i norr). Genomkorsande gång- och cykelväg. Enkel lekplats.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (lek)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Lokaliseringen av en lekplats här kan övervägas. Eventuellt skulle en lekplats i Hagaparken fylla ett större behov än här. Samtidigt är lekplatsen idag parkens enda identitet och man bör om man tar bort den undersöka vad man kan utveckla istället.

A2. "kraftledningsgata" (ca 8000 m²)

Gräsmatta under kraftledningsgata i anslutning till Dalaparken.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: låga (kontakt med andra grönytor)

Utveckling:

A4. "grönstråket lackviolen" (ca 3000 m²)

"Gräsgata" som kopplar samman Dalaparken och Hagaparken.

Typ: Parkmark-grönstråk

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (kontakt med andra grönytor)

Utveckling:

A5. "Haganäsparken" (ca 8000 m²)

Gräsyta inuti ett villakvarter.

Ett tiotal nyplanterade? träd finns och någon enstaka buske.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling: Yta med tydliga begränsningar utifrån närhet beroende på lokaliseringen och den privata karaktär denna skapar.

A6. "ytor" (ca 3000 m²)

Grönytor ut mot gatukorsning Idrottsgatan/Dalagatan. Ett antal oxlar med skaplig stamomkrets ~40 cm.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling: Ytorna kan vara intressant för vidare utredning, eventuellt mindre förtätning.

A7. "Annedalsstråket" (ca 22 000 m²)

Naturstråk med ung, gles "skog" mellan verksamhetsområde och bebyggelse. Bland arter bland annat björk, lind, ek, bok, lönn, al, sälg, rönn, hassel och hagtorn. Småfåglar verkar trivas i trädningen. En trasig holk finns att finna.

Typ: Parkmark-grönstråk

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas)

Naturvärden: låga, dock med god potential för framtiden (grova träd, ädel-lövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Befintliga småplantor av ek skulle kunna släppas upp för att bli värdefulla solitärträd i framtiden

A8. "Annedalslunden" (ca 5 000 m²)

Trädlund bestående av jämnt fördelade medelgrova ekar och björk. Större delen av ytan har högväxt gräs.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas)

Naturvärden: Låga, med god potential inför framtiden (grova träd, ädel-lövträd, extensivt skötta gräsytor)

Utveckling: - Utveckla med stig, smitvägen kanske skulle grusas av? Enklare sittplats? Skötselplan/föryngringsstrategi? Ekarna kan med tiden bli värdefulla, särskilt om dungen glesas ut ytterligare så att mer ljus kommer in. En bra åtgärd som ökar mångfalden på sikt är att skapa några gläntor.

A9. "Linnégatans gröning" (ca 6 000 m²)

Gräsyta mellan gata och järnvägsspår, längre ner mot väster har ytan utnyttjats som arbetsparkering och ytterligare en del verkar ha varit tänkt få samma användning men utan att ha genomförts. Gles buskage- och trädridå mot järnvägen, den östra delen består av en trädridå av klena oxlar mot järnvägen. Många av dem har stam- eller grenhål vilket gör dessa träd till värdeträd för insekter. Den västra delen har en ridå av höga välmående popplar mot järnvägen.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: låga (stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling:

A11. "Hörnparken" (ca 1000 m²)

Liten "finpark" med en sittplats omgärdad av planteringar med ett rikt växtmaterial bland annat innehållande rhododendron, magnolia mm. Tätt buskage bland annat bestående av björnbär mot norr och väster. Unga lindar mot gatan.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas, identitetsbärare)

Naturvärden: mycket låga (stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling:

A12. "Bjärshögs fotbollsplan" (ca 8 000 m²)

Är idag en "reservplan" som sköts av fritidsförvaltningen. Intill ligger en mindre grusplan för bollspel. Planen är öppen för spontanspel men är en plan i seniorstorlek vilket troligtvis inte utnyttjas. En tät buskridå med bl. nypon, salix, hagtorn och björnbär täcker två av fotbollsplanens sidor. En del unga lövträd är planterade i NV hörnet. Ask, ek, fågelbärsträd och rönn finns

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (spontanidrott)

Naturvärden: mycket låga (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling: Ytan är mycket intressant för vidare utredning. En viss förtätning kan balansera att värdet som spontanidrottsplats kan utvecklas ytterligare samtidigt som fler värden och parkkaraktär kan tillfogas.

A15. "Gjestvangstråket" (ca 15 000 m² längd 630 m)

Tydligt grönstråk mellan Humledalen och Vidåsen emellanåt kantat av en trädrad med stora träd, i övrigt ganska händelsefattigt - rak sträckning, villatomternas avgränsningar tillför grönstråket viss variation. Den norra delen av allén består av grova sykomorlönnar. Gamla sykomorlönnar som hunnit utveckla grov barkstruktur är ofta biologiskt intressanta. På en av dem växer den rödlistade laven grymig dagglav. Den södra sträckan längs cykelvägen kantas av lönn med grova stammar som tidigt hamlats och längst i söder en björkrad med någon sprängticka. Strax intill den sista biten, mot idrottsplatsen står en sälg som är mycket värdefull för insekter.

Typ: Parkmark-grönstråk

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (kulturhistoria)

Naturvärden: goda (ädellövträd, allé, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter)

Utveckling:

A16. "Gröningen Persiljan" (ca 2 500 m²)

Gräsyta med fem stora välväxta solitära lindar och några mindre taggbuskar och träd. Stig som genväg mot OJs parkering genomkorsar ytan. Skräpig återvinningsstation.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (-)

Naturvärden: låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och

Hjulbrosskivling (A15).

buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Potential finns att utveckla ytan mot park om närområdet förtätas.

A17. "Humledalens park" (ca 11 000 m²)

Mest en ordinär gräsyta med liten variation omgärdad av trädgårdar. Några yngre träd. Större träd utan högre biologiska värden mot söder. Enkel lekplats. Spår av spontanidrott (bandymål).

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Värden: mycket låga (lek)

Naturvärden: mycket låga (-)

Utveckling: Parkytan har en god faktisk nåbarhet med flera grönstråskopplingar, är dock isolerad från andra grönytor sett ur det ekologiska perspektivet, bortsett från angränsande villaträdgårdskvarter. Behov av att utveckla fler värden för att vara attraktiv för en bredare målgrupp.

A18. "Stationsparken" (ca 3000 m²)

Gräsyta med gång- och cykelväg, några bänkar längs p-plats och träskulpturer av utgångna almar. Det saknas avgränsning mot bangårdsområdet.

Platsen missar sin funktion i att koppla samman sin omgivning och stationen och fungera som rum för resanden. Finns det någon trädgårdshistoria?

Ytan innehåller flera stora träd av både lind, sykomorlönne och hästkastanj.

Av de sistnämnda har några en stamdiameter på nära 1 meter i brösthöjd.

Få möjligheter till spridning av arter; gator, järnväg och viadukt är troligen alltför stora barriärer.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, död ved, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Stor utvecklingspotential. Besöksnäringsspektiv!

A22. "Utsikten" (ca 1000 m²)

Kulle med en trappa upp till plattform med bänkar. Vidsträckt landskapsutsikt. Det gamla vattentornet i Åstorp stod en gång här, enligt boende.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga (brant lång trappa)

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: goda (utblick, identitet)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra gräsytor)

A24. "Nya torg" (ca 4 500 m²)

Torgyta kantad av en krans av gamla lindar. På fyra av lindarna längs den södra sidan hittades den rödlistade laven grynig dagglav. Planteringsyta.

Används idag huvudsakligen som parkeringsyta.

Typ: Parkmark-torg

Tillgänglighetsvärden: goda

På sykomorlönnen finns den rödlistade grynig dagglav.

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga/goda (kulturhistoria, identitet)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, allé, sällsynta/hotade arter)

Utveckling:

A25. "Baldershage" (ca 3 500 m²)

I söder en entré med ett halvcirkelformat buskage med bla hagtorn och nypon som till ett parkrum men sedan inget mer. Vanlig gräsmatta och ett fåtal unga träd. En grusad stig och en grusgång, med gul fetknopp, som lockar vissa insekter, löper genom området. I norr har förskolan knaprat in på parkytan och det överblivna rummet känns tomt och meningslöst. Flera av de kringliggande fastigheterna ansluter till ytan via sina trädgårdar. Kring svackorna i gräsmattan som skvallrar om borttagna träd växer mycket svamp, främst vitspröding. På dolda rötter växer små fruktkroppar av en sällsynt ticka, klumpticka. Tyvärr kommer den bara att överleva något år tills rötterna förmultnat i marken.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Ytan behöver ses över. Försöka hitta en gestaltning som både ger förskolan och parkrummet bättre rumsliga förutsättningar. Återplantera borttagna träd.

A26. "Tennisparken" (ca 11 000 m²)

Parkyta i kanten mot ravinen och skogen. Relativt grova träd av hästkastanj, fågelbär, ek, bok och björk omger gräsytan. Något nedsänkt bollplan. "Övergiven" obrukbar tennisbana". Läget intill Söderåsen ökar värdet eftersom intressanta arter lätt kan ta sig till området.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (spontanidrott)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Spontanidrottsvärdet kan utvecklas. I vilket fall behöver ytan med tennisplan ses över eller tas bort och göras om till något annat, likaså den gamla lekplatsen mellan tennisbanan och fotbollsplanen. Kringboende ser också ett stort behov av "röjning" av döda träd, sly och nässlor i området och längs Smedjehusvägen.

A27. "Fornåkern" (ca 11 500 m²)

Gröning/ruderatmark med blommande betesmarksväxter som saknar gestaltning och tydlighet. Finns en gammal sliten informationsskylt. Fornlämningsplats. Gott om björnbär i östra gränsen.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Klumpticka.

Blåvinge.

Sociala och kulturella värden: mycket låga (kulturhistoria)

Naturvärden: mycket låga (extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Intressant att studera vidare. Ytan är intressant med tanke på skolans etablering intill. Barnen i närområdet har också uttryckt önskemål om att utveckla ytan.

A29. "Skannelidens entrépark" (ca 20 000 m²)

Gröning med flera genomkorsande cykel- och gångstråk. Busshållplats utmed Östra vägen. Mot Skanneliden ligger i området en byggnad innehållande en pizzeria med tillhörande infart och parkering. Bredvid denna byggnad en skräpig och ostrukturerad återvinningsstation. Några grupper med stora träd- och buskdungar finns bl.a. med skogslönn, naverlönn, ek, björk, hassel, salix, fläder, klibbal och hagtorn. I övrigt trivialt innehåll.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Stor yta som är intressant att vidareutveckla. Skapa identitet och innehåll. Snygga upp återvinningsstationen och inte låta restaurangen "äga" hela platsen. Kan vara intressant för vidare utredning kring eventuellt mindre förtätning.

A30. "Grönstråk på Öster" (ca 71 000 m²)

Parkmark, mestadels klippt gräs, längs gatustrukturen. Några större ekar och lite yngre lindar samt grupper med träd finns. Ytorna/remorna är resultat av 60-70-talets planeringsideal där "matargatorna" skulle avskäras från bebyggelsen. Ytorna är ofta uppemot 25-30 meter breda och innehåller i flera fall gång- och cykelstråk. På så vis blev dessa trafikanter trafikseparerade från matargatorna.

Typ: Parkmark-grönstråk

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Ytorna är idag skötselkrävande och intressanta att studera vidare för eventuellt mindre förtätningar. Gång- och cykelnätverket får inte påverkas negativt då det är en av bostadsområdets stora värden.

A31. "Skolskog Tingdalsskolan" (ca 18 000 m²)

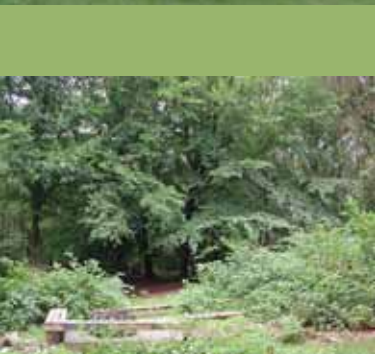
Delvis ädellövskog med höga naturvärden. Rotvältor finns. Ytan närmast Tingdalsskolan består av gran. Här hittades kådskål växande på grankåda. God blandning av trädslag och skiktning i skogen borgar för biologiska värden.

Typ: Naturmark

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: goda (lek, pedagogiska förutsättningar)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, död ved, vattenförekomst, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Ta fram skötselplan tillsammans med skolan för ett långsiktigt brukande och utvecklande av marken. Om den lilla vattensamlingen rensas upp från sten och ved ökar värdet väsentligt. En liten utglesning av träd söder om vattnet skapar ljusinsläpp som kan göra att groddjur lockas hit.

A36. "dagvattenmagasin och övrig mark" (ca 31 000 m²)

Ogenomträngligt snår av planterade lövträd – gråvide, pil, sälg, björk, poppel, klibbal, plommon etc. En liten kulle och en inhägnad grävd dagvattendamm finns också i området.

Typ: Naturmark

Tillgänglighetsvärden: mycket låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar, vattenförekomst, kontakt med andra grönytor)

Utveckling:

Björnekulla kyrkogård

En betydelsefull del i Åstorps grönstruktur är Björnekulla kyrkogård, inte minst ur ekologisk synpunkt. Här finns många medelgrova till grova hästkastanjer och lindar som kransträd. En solitär skogslönn har signalarten guldlockmossa på stambasen. På en grov ask växte mjölig skivlav, rosettbrosklav, liten skivlav, glänsande sköldlav, blemlav och Lecanora chlorotera - mest allmänna arter. Vattenförekomst i minneslundan är ett viktigt inslag. En fruktträdgård finns väster om kyrkogården samt en jättebjörk och en stor platan mot Kyrktuppens förskola. Hamlade lindar står kring parkeringen i väster. Trevlig grässlant vid kyrkans parkering. En rovfågel skymtade förbi, troligen en tornfalk som nyttjar kyrkan som utsiktsplats. Området söder om kyrkogården för en framtida utvidgning är obrukat och med vildväxande gräsvegetation. Johannesört, mjölkört, höstfibbla, maskros och rödfibbla i större mängd lockar många fjärilar, humlor och vildbin vilket var tydligt vid besöket. Mitt på ytan vid ett torrt vattendrag står två yngre ekar varav åtminstone en bör lämnas att bli en friväxande vidkronig sparbanksek i framtiden. Den skulle då bli ett stort tillskott till den biologiska mångfalden. Vid minnesplatsen för Skanne killa står två flerstammiga ekar.

Exempel på dragarväxt intressant för insekter och fjärilar.

Nyvång

På grund av sin speciella karaktär och läget väster om väg E4 som utgör en markant barriär har Nyvång fått ett eget kapitel i analysen. Karta delas dock med Åstorp väster.

Tillgången till parkmark är god, dock behöver Gruvparken och Carl Cervins park utvecklas ur kvalitetssynpunkt så att de kan fungera bättre som kärnområden parker. För hela Nyvångs identitet är Gruvparken och ytorna runt omkring denna mycket viktiga att prioritera. För att komplettera rekreationsutbudet bör bollplanen i Gruvmuseets park förbättras, något som också efterfrågas av skolan.

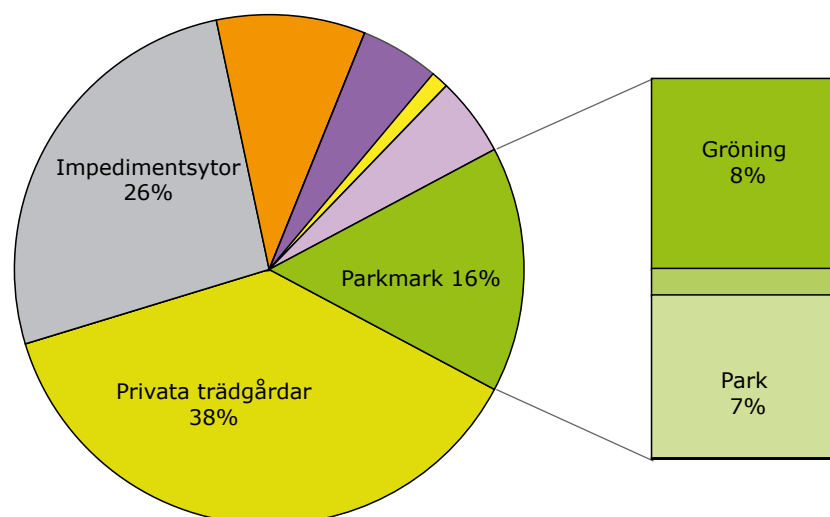
Tillgången till naturmark är mycket begränsad/bristfällig då naturmarken på och kring Gruvhögen idag är instängslad. Idag saknas därför möjligheter för boende och t ex skola att nå någon naturmark inom rimliga gång- och cykelavstånd. En utveckling av Gruvhögen, ett samarbete mellan kommunen och markägaren, skulle medföra att samtliga boende i Nyvång skulle få en god tillgång till naturmark. Dessutom skulle det ge goda förutsättningar för tillgång till rekreativ naturmark för en eventuell fortsatt utbyggnad av samhället.

Nyvångs odlingslotter kommer att bli ett positivt tillskott till grönstrukturen i Nyvång när de befintliga området ses över och förbättras i samband med exploateringen med villabebyggelse söder om området.

I det långa perspektivet bör kommunen sträva efter att arbeta vidare med rekreativa kopplingar i form av gång-, cykel- och ridvägar att knyta samman Nyvång med omgivande landskap, bebyggelse och rekreativa målpunkter. Markvägen mot Västra Broby är ett exempel på ett sådant intressant projekt. I Västra Broby finns en relativt stor kyrkogård vackert belägen utmed Kölebäcken. Det kan också vara intressant att se hur man kan hitta andra ”nya” målpunkter i landskapet att bygga upp ett nätverk kring. T ex våtmarksområden i anslutning till Humlebäcken och Kölebäcken.

Grönstrukturens beståndsdelar Nyvång

- Privata trädgårdar
- Bostadsgårdar
- Impedimentsytor
- Kyrkogårdar
- Naturmark
- Rekreationsmark
- Skolgårdar
- Lucktomter
- Parkmark -gröning
- Parkmark -grönstråk
- Parkmark -park
- Parkmark -torg

Analys avseende biologisk mångfald

I Nyvång är antalet grönområden med mycket låga eller låga naturvärden nästan lika många som antalet områden med goda naturvärden. Däremot saknas områden med höga naturvärden helt. Inventeringen omfattade dock inte Gruvhögen vilken ser ut att ha god potential för att hålla höga värden.

Koloniområdet – Nyvångs odlingslotter är idag en värdefull frizon för fåglar, insekter och andra djurgrupper, till viss del beroende på blandningen av skött och oskött mark. En planerad förbättring bör ha den biologiska mångfalden i åtanke. En ”uppsnygning” av området med alltför välsköta ytor kan missgynna känsliga arter. Låt till exempel äldre fruktträd på odlingslotter, som inte längre brukas, få stå kvar vid eventuella framtida förändringar. Någon slags grönyta mellan koloniområdets yttre gräns och den planerade villabebyggelsen i söder kan vara av stor betydelse för de arter som håller till vid odlingslotterna.

Västra Broby söder om Nyvång är ett intressant område att studera gällande en framtida utveckling som gynnar biologisk mångfald. Området, som bedöms ha goda naturvärden, är en grön oas i åkerlandskapet. Markvägen mellan Nyvång och Västra Broby kan förbättra spridningen av arter mellan de båda områdena om eventuella förändringar görs med eftertanke. Ur mångfaldssynpunkt är en grusbelagd cykel- gångväg med gräsrenar att föredra framför asfalt. En trädrad längs denna väg skulle också göra stor nytta för många arter.

Viktigast ur grönstruktursynpunkt för Nyvång:

Tillgängliggöra Nyvångshögen som naturområde!

Öka kärnområdenas värdeinnehåll!

Långsiktigt arbeta mot att utveckla Humlebäcken, Kölebäcken och liknande områden i landskapet till rekreativa målpunkter samt förbättra kopplingarna till befintliga målpunkter som kyrkogården i Västra Broby m fl.!

Naturområdet kring slagghögen är högprioriterat att tillgängliggöra för Nyvångsborna med tanke på det omgivande landskapets svårtillgänglighet ur rekreationssynpunkt.

Kärnområden park

N1. "Gruvparken" (ca 18 000 m²)

Gräsyta med en liten pulkaslänt omgärdad av låg, delvis "hålig" häck mot gatorna. Mot angränsande villor och förskola finns ett friväxande buskage. I kanten runt om parken växer flera större träd, bland annat ek, blodbok, lind, skogslönn, ask och avenbok. Blanksvart trämyra bildade vandringsled på en av ekstammarna. Det är en art som ofta har använts som indikator på höga naturvärden. Sittplats och lekplats saknas. Övriga ytor kring Gruvparken saknar yttre avgränsning. Dessa stora gräsytor känns oplanerade och innehållslösa. I en hörna bredvid fula planteringskärl står några ensamma bänkar. Denna centrala plats i samhället fungerar som samlingsyta för de boende i Nyvång vid midsommarfirande osv. Här brukar också finnas en julgran vintertid.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (mötesplats, kulturhistoria)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, kulturhistoria)

Utveckling: Området kring Gruvparken bör ses över. Nyvångs hjärta. Som det ser ut idag drar återvinningsstationen och en ful busskur åt sig det mesta av uppmärksamheten kring platsen. Det är en social knutpunkt, låta det synas att aktivitet får äga rum... Ge förutsättningar för mer än trafiken att mötas här. Stora ytor som kanske skulle kunna krympas? Smälter samman med närliggande impedimentytor.

N2. "Carl Cervinspark" (ca 9 000 m²)

Variationsrik park gällande träd och buskar; grova träd av lind, pil, ek, oxel. Mindre träd av rönn, plommon, lönn, björk. Liten kulle med björk och oklippt gräs, sprängticka. En jättelik pil dominerar den västra delen av parken. Lekplats, bollplan och någon sittplats. Variation i växtmaterial. Flera stora och äldre träd. Parken saknar yttre avgränsning mot gata men lekplatsen känns inte oskyddad då den ligger en bit in på ytan.

Hörnytorerna av parken, främst den nordvästra, känns tomma och outnyttjade. Den nordvästra hörnan är dessutom rumsligt avskuren från resten av parken. Här står en magnifik pil men i övrigt "bara" en gräsyta med några få kläna rönnar. Större delen av området är angiven som parkmark på häradsekonomiska kartan från 1928. En liten del var åkermark.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas, identitetsbärare, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Helheten behöver ses över så att ytorna tas till vara och utnyttjas för de kringboendes behov.

Gammal avenbok med stamhål.

Lekplatsen i Carl Cervinspark är Nyvång enda, dock finns Nyvångs skolas skolgård tillgänglig för barn boende i de östra delarna.

Plommonticka.

Övrig park- och naturmark

N3. "Bunkengröningen" (ca 17 500 m²)

Stor, öppen gräsyta. Tomtexploatering har avbrutits. Bollspelsyta. Dock ett groprigt underlag och små mål utan nät. Ingen avgränsning mot gata. Skogsriddå/skyddsplantering mot järnväg fungerar också för lek. Busk- och slyskiktet består av hagtorn, sälg, ask, lönn, poppel och björk. Flera av de mångstammiga sälgnarna börjar bli riktigt grova och är särskilt värdefulla då de är en av få arter som blommar tidigt om våren och därmed är livsviktiga som födokälla för många insekter. Det finns inget staket eller annan avgränsning mot järnvägsspåret. Upptrampade stigar korsar järnvägsspåret. Några sittplatser finns i form av campingbord, flyttbara. Parken är i väster längs Stämpgatan en entré mot Gruvmuséet och ortens historia. Fula lyktstolpar förtar huset. I öster mot skola och plankorsning med järnväg står flera solitära stora träd i gräsytan. Man har också av föryngringsskäl planterat en del nya träd. Genom den östra ytan finns en tydligt upptrampad diagonal stig. Gräsmattan används troligen i huvudsak av skolan under idrottstimmarna för diverse bollspel och lekar.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (spontanidrott, kulturhistoria)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria)

Utveckling: Utveckla ytan i samarbete med Nyvångs skola. Det vore värdehöjande ur naturvärdessynpunkt att ta bort andra träd och buskar kring sälgnarna. De skulle då bilda solitära träd med jättelika blommande kronor om våren.

N4. "Fogdegatan" (ca 1 500 m²)

Gräsmatta med en friväxande ask som med tiden kan bli ett värdefullt träd.

Gränsar till gata, åkermark och intilliggande villaträdgårdar.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: -

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (ädellövträd)

Utveckling: Kopplingen mot Fogdegatan är idag inte tydlig och ytan fungerar då inte som den länk den skulle kunna vara i kvartersstrukturen. Eventuellt skulle en liten gångväg kunna anläggas för att markera kopplingen och ta bort den privata karaktären. Annars kan ytan lika gärna bli tomtmark.

N5. "Thalins gröning" (ca 1 000 m²)

Gräsyta omgärdad av ömsom förväxt, ömsom glest buskage samt villatomter. Relativt öppet mot söder vilket gör att väg E4 blir dominerande. Transformatorstation omgärdad av buskage i norr. Fungerar som bolllyta för kringboende barn samt lekyta för närliggande förskola. Gång- och cykelväg leder in till parken från gator i öster och väster. Kanske något otydliga, "hemliga" entréer.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Blåvinge.

Intresseperspektiv: kvarter
Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)
Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar)
Utveckling:

N6. Cykelstråk och ruderatmark (ca 4 000 m² , ca 350 m långt)
Cykelstråk utmed Brohagavägen som därefter knyter på cykelbron mot Åstorp över väg E4. Mestadels kantad av klippta gräsytor. Ruderatmark utmed vägar och impedimentmark med inblandning av några växter från det äldre odlingslandskapet. En yta med vass. Små buskar med hagtorn, björnbär och ett äppelträd finns på ytan i NO.

Typ: Parkmark-grönstråk
Tillgänglighetsvärden: goda
Intresseperspektiv: -
Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)
Naturvärden: låga (blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, sällsynta/hotade arter)
Utveckling:

N7. Lilla skogsdungen (ca 1000 m²)
Gräsytor i anslutning till gatumark. Den södra delen tätt bevuxen med stora björkar. Ingen avgränsning mot gata. Ingen annan vegetation. Inga sittplatser. Främsta funktion att ge trädvolym till en annars ganska trädfattig omgivning.

Typ: Parkmark-gröning
Tillgänglighetsvärden: låga
Intresseperspektiv: kvarter
Sociala och kulturella värden: låga (grön oas)
Naturvärden: mycket låga (ädellövträd)
Utveckling:

N8. Björkbacken (ca 1 500 m²)
Mindre kulle med stora björkar och gräs.
Typ: Parkmark-gröning
Tillgänglighetsvärden: mycket låga
Intresseperspektiv: -
Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)
Naturvärden: mycket låga (grova träd)
Utveckling:

Västra Broby kyrkogård

En trevlig oas i åkerlandskapet med närhet till Nyvång. Kyrkan, kyrkogården, gamla träd och Kölebäcken som slingrar sig fram utgör värdekärnor. På den betade marken intill bäcken finns äldre askar och ett äppelträd.

En krans av grova lindar kantar kyrkogården. På dem växer bl.a. kyrkogårdslav och gulkantad dagglav – mestadels vanliga arter. Den förstnämnda brukar dock bara synas på äldre träd som börjar få värden för epifyter. Svampar som hittades i gräsmattan var bl.a. jätteröksvamp, kamkremla, blågrön kremla och blåfotnavling. En liten damm ligger vid kyrkogårdens norra sida.

De flesta träden är grova och har mycket lavpåväxt, även om inga ovanligare arter hittades på dem.

Björkbacken omnämndes i de barnintervjuer som gjort med skolbarn i Nyvång. "Jag brukar sitta i backen med kompisar."

Hyllinge

De allra flesta boende i Hyllinge har tillgång till en privat trädgårdsyta. Dessutom har nästintill alla boende i Hyllinge 300 meter eller mindre till en park. Då stora delar av Hyllinge är planerad med 70-talets stadsplaneringsideal ”bostäder och infrastruktur separerade med grönska” är andelen parkmark i tätorten stor (12 %). Arealen parkmark är också stor vilket gör att Hyllinge ligger i topp bland tätorterna med hela ca 88 m²/invånare. Sammantaget bidrar dessa faktorer till att Hyllinge gärna uppfattas som en mycket grön boendemiljö.

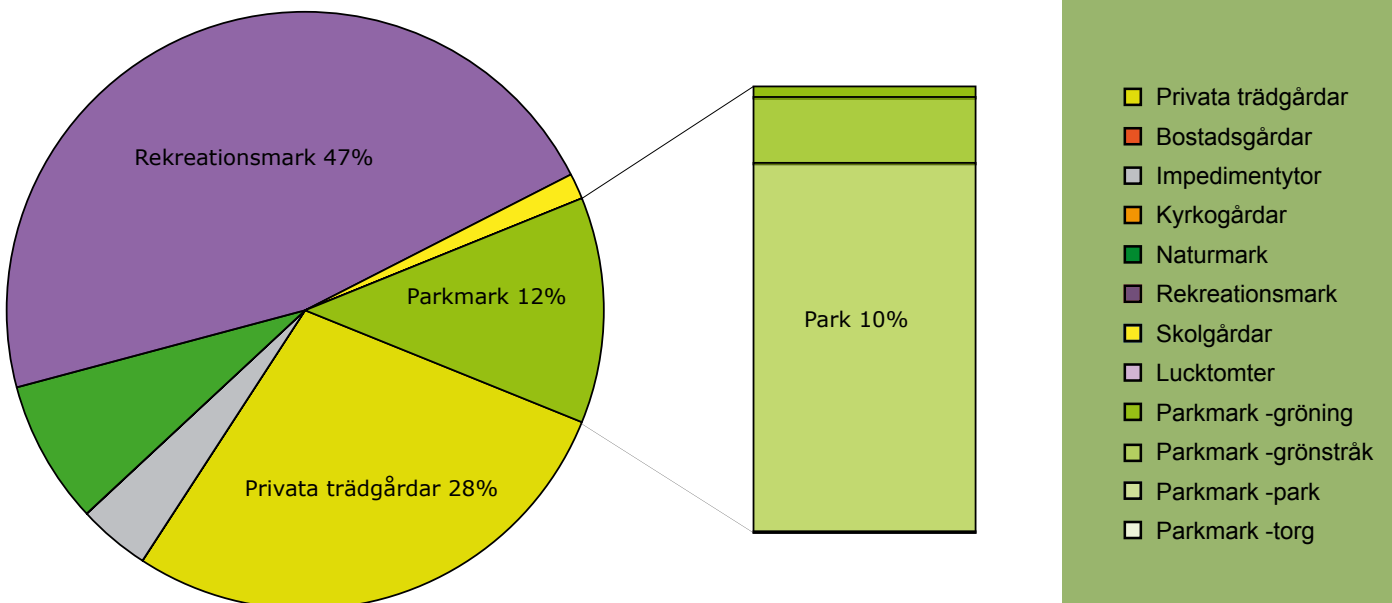
Parkerna Hyllinge öster och Hyllinge väster är typexempel på 70-tals parker -långsträckta gräsparker med stora ytor och många tentakler, dessa båda parker bidrar därför stort till att andelen park av parkmarken i Hyllinge tätort är så hög som 83 %.

För Hyllinge tätort finns endast Hyllinge skog som naturområde, dessutom finns ingen direkt utvecklad närnatur inom 1-2 km då omgivande landskap utgörs av odlingslandskap. Ungefär hälften av bostadsbebyggelsen, de södra delarna, har 500 meter eller mindre till Hyllinge skog. I stort sett hela samhället faller innanför 1000 meters avståndet men eftersom Hyllinge skog är ett så pass litet och begränsat naturområde är behovet och argumenten för att utveckla Vegeåns närområde mot rekreativ närnatur därför stort.

I tätorten finns ganska bra rekreativt nätverk. Koppling mot Åstorp/Nyväng och mot Helsingborg saknas dock och bör prioriteras.

Värdeinnehållet i parker och naturområden är generellt ganska bra men kan utvecklas. Till viss del kan gröningar och gräsytor i grönstrukturen studeras för att eventuellt ge utrymme för mindre förtätningar.

Grönstrukturens beståndsdelar Hyllinge

Klassiska 70-talsområden med förträdgårdar, återvändsgata och 1½-planshus.

Omgivna av rejält tilltagna grönområden alternativt naturlika planteringar som avskiljare mot matargatan/huvudgatan.

Analys avseende biologisk mångfald

Inventeringen av biologiska värden i Hyllinges grönområden ger en bild av att de är övervägande låga. Högst naturvärde har Hyllinge skog (H10) som innehåller 8 av de 11 värdefulla biologiska element som eftersökts. Områdets förhållandevis stora areal är ytterligare en faktor som har betydelse för den biologiska mångfalden. En intressant yta för spridning av arter från Hyllinge skog är grönstråket närmast vägen norr om golfbanan. Den är troligen en viktig länk mellan skogen och H1.

Området närmast Vege å i nordost (H7) bedöms ha goda värden, sett ur ett tätortsperspektiv, så som det ser ut idag. Marken brukades som äng ända in på 1900-talet och med återupptagen hävd skulle dess värde öka.

Förslag: Utöka den extensivt skötta gräsytan, gräset bör slås av ända fram till åkanten om möjligt. Håll årligen efter uppväxande lövsly. Behåll blommande och bärande träd och buskar. För att öka tillgängligheten för invånarna kan man klippa några meterbredda gångar, likt beträdor, genom eller kring gräsytor som slås av i juli-augusti.

Övriga av Hyllinges grönytors värde ligger främst hos befintliga äldre träd och möjligheten att finna föda i form av nektar, pollen, frukter, bär och frön.

Viktigast ur grönstruktursynpunkt för Hyllinge:

Utveckla "Vegeå slingan" H7 som kärnområde!

Öka kärnområdenas värdeinnehåll!

Utveckla närnaturområdet Hyllinge skog!

Kärnområden park

H1. "Parkbyns park" (ca 27 000 m²)

Träddunge med gräsgolv, naturligt ojämn terräng. Grova träd, ett par riktigt stora – hästkastanjer, skogslönn, bok, blodbok, vårtbjörk och lind. Andra träd är ask, sälg och oxel. En flerstammig skogslönn hade den rödlistade grynig dagglav på en nedfallen gren i stamdelningen. Mötesplats förutom lekplats saknas.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas, lek, identitetsbärare)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, död ved, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Parkens stora resurs är naturligtvis den befintliga vegetationen. Parken skulle behöva utvecklas för att fungera för och tilltala en bredare målgrupp.

H2. "Hyllinge östers park" (ca 55 500 m²)

Stort långsträckt grönområde med trivial gräsmatta och lekpark i den centrala delen. Norr om lekparken finns en tät träddunge med stigar som barnen trampar upp. Flera olika lövträd och buskar bla. rönn, brakved, fläder, hagtorn. En rad, eventuellt allérest, med grova päronträd finns i den södra delen. De står i den gräns som var kanten av samhället i början på 1900-talet och har ett kulturhistoriskt värde. Platsen anges som parkyta med träd markerade i rad på häradsekonomiska kartan. Samtliga har drabbats av svampen päronrost vilket ger rostfläckiga blad. Stora ytor. Gräsmattor och solitära träd, enstaka buskage i kant. Två rejäla pulkakullar. Nyrenoverad lekplats.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (grön oas, lek, mötesplats, spontanidrott, identitetsbärare)

Naturvärden: låga (grova träd, stamhåligheter, allé, vattenförekomst, kulturhistoria)

Utveckling: Det finns utrymme för och behov av att utveckla parkens värden. Eventuellt också tillfoga något eller några. I viss utsträckning kan delar av parken vara intressant att studera vidare utifrån ett förtätningsperspektiv, exempelvis finns en avskild gräsyta vid Folkets hus som verkar sakna funktion idag. Måna om päronträden, de är både biologiskt intressanta och ger området en historisk koppling som minner om samhällets framväxt.

H3. "Alléparken" (ca 10 000 m²)

Parkyta med flera stora, äldre träd -hästkastanj, pil och ask. Lekplats. Korsningspunkt för promenadstråk. Vägen inte avskärmad - smågatorna är däremot. Trafiken tydligt närvarande.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: höga (grön oas, lek, kulturhistoria, identitets-

Mushål vid stambas av skogslönn.

Vattenförekomst.

bärare)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, allé, kulturhistoria)

Utveckling: En väl genomtänkt avgränsning mot Åstorpsvägen skulle öka rumsligheten och parkens attraktivitet

H8. "Torgkioskparken" (ca 1 500 m²)

Litet rum omgärdat av klippta häckar och klena till medelgrova träd av skogslönn, hästkastanj, hagtorn, bok längs gatan. Klippta buskar NO om kiosken med mindre hagtornsträd i buskaget i dålig kondition. Gott om vanliga småfåglar. Blåmes, koltrast, gråsparv, björktrast. Katter. Gräsmatta och sittplats. Plats för offentlig julgran.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (mötesplats, kulturhistoria)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling:

H9. "Hyllinge västers park" (ca 50 500 m²)

Stort parkområde med unga björkar i dungar. Rönn, hagtorn, hägg, vresros, skogslönn, naverlönn och tall är andra träd och buskar i häckar och andra dungar. Gemensamt för de flesta träd är att de är unga och klena. Många av träden planterades 1974 enligt boende. Gräsytor. Lekplats. Gräsvall mot väg E6.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (lek, spontanidrott)

Naturvärden: låga (ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Behöver utveckla mer värden, kanske genom att tillfoga fler karaktärer.

Sömntorn.

Kärnområden natur

H10. "Hyllinge skog" (ca 109 000 m²)

Skog som domineras av unga björkar, men en del sälg, oxel, rödek m.fl. finns inblandat. Området är kuperat pga kulturlämningarna från tegelbruket, bl.a. många slagghögar. Fuktiga buskage, gräsytor, damm. Ett flertal fågelholkar är uppsatta i träden, vilket underlättar för många småfåglar i en ung skog med få naturliga håligheter i träden. I golfbanans västra kant mot skogen finns många solitärt stående sälgar. Motions slinga och ett antal stigar.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: höga (lek, pedagogiska förutsättningar, promenad/motion, kulturhistoria, identitetsbärare)

Naturvärden: höga (grova träd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, död ved, vattenförekomst, extensivt skötta gräsytor, kulturhistoria,

sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Ta fram en skötsel- och utvecklingsstrategi med bakgrund i naturvårdsprogrammets förslag.

Övrig park- och naturmark

H4. "Kvartersdunge norr" (ca 2000 m²)

Litet bokskogsparti med främst bok men även björk, ung ask, lönn och hagtorn. Naturkaraktär. Inte skräpig som H5 men ger inte heller ett välskött intryck.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (grön oas)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, ädellövträd, blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling:

H5. "Kvartersdunge söder" (ca 1 500 m²)

Skräpig dunge med skogskaraktär mitt i villaområde. Främst bok, lite björk. Träden illa åtgångna en del med naken ved (spikar i träden, kojor, skav på bark mm), vilket är tufft för trädindividerna men gynnar den biologiska mångfalden. Mycket skräp i skogen. Trasiga holkar och fågelbon observerades. Uppställningsplats för kringboende. Tvättstuga i ett hörn av dungen.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, död ved)

Utveckling:

H6. "Gräsyta" (ca 1 500 m²)

Trivial gräsyta utmed Diamantvägen. På andra sidan gatan i öster ligger H7.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: -

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Ytan är intressant att studera vidare. Idag en kostsam skötselyta som borde kunna ha en tydligare och mer attraktiv funktion.

H7. "Vegeå slingan" (ca x m²)

Vildvuxen yta i den NO delen av Hyllinge. Vege å utgör gräns mot NO.

Delvis svårtillgänglig mark, svackor med vatten?. Större öppen gräsyta mot SO med närhet till ån.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: mycket låga

Intresseperspektiv: ?

Sociala och kulturella värden: låga (promenad)

Naturvärden: goda (blommande/bärande träd och buskar, vattenförekomst, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor, kulturhistoria)
Utveckling: Utvecklingspotential som kärnområde. Behöver studeras vidare! Slå gräsytan ända fram mot ån på sensommaren, det kan bland annat gynna fågellivet. Det avslagna gräset tas därefter bort för att undvika gödslingseffekter.

Midsommarfirande i Hylinge östers park 2010.

Kvidinge

För samhället Kvidinge utgör den privata trädgårdsmarken runt 75% av grönstrukturen. Till Kvidingebornas förfogande finns endast 27 m² parkmark per invånare och av denna är andelen park endast ca 27 %. Endast två kärnområden park gör att bara hälften av bebyggelsen har 300 meter eller mindre till närmsta park. Gröningen vid monumentet i östra delen av Kvidinge har dock förutsättningar att utvecklas till att förbättra den statistiken avsevärt. För bebyggelsen kring gamla järnvägsstationen/biblioteket finns möjligheter att genom att utveckla ytorna runt stationsbyggnaden och eventuellt tillfoga ny yta.

Parkerna behöver generellt utvecklas mot ett högre och bredare värdeinnehåll.

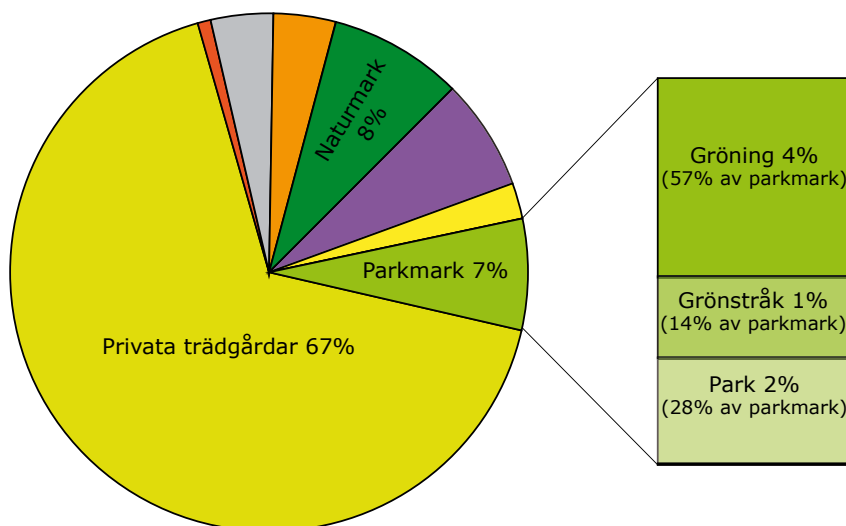
Det är ont om gång- och cykelkopplingar inom tätorten om man bortser från bostadsgatorna. Många bostadsgator är dock så breda att det finns utrymme för att i en omgestaltning få plats med gång- och cykelstråk separerade från fordonstrafik.

Till naturområdet Prästamarken har endast en mindre del av bebyggelsen 500 meter eller mindre men den största delen av samhället ligger inom ett avstånd på 1000 meter vilket ändå räknas som acceptabelt. Endast bebyggelsen öster om Monumentsparken och i Sönnarslöv har längre än 1000 meter till naturmark. Det omgivande odlingslandskapet ger inte enkla förutsättningar för att utveckla rekreativsmöjligheter i naturmark men det bör prioriteras att försöka göra kopplingarna mot Söderåsen (ca 3 km) och Tomarps ene (ca 2-2,5 km) attraktivare.

Den på orten aktiva hembygdsföreningen är den drivande kraften i ett projekt kring en vandringsled från ”Skåneleden-söderåsen” ner genom samhället, mot Tomarps Kungsgård, vidare till Tomarps Ene med en eventuell fortsättning i Klippans kommun. En sådan led skulle naturligtvis även gynna rekreativsmöjligheterna i närområdet och kunna användas för kortare promenader via sammanbindande ”genvägar”.

Bebyggelsen i Sönnarslöv har ingen tillgång till vare sig park eller naturmark inom referensavstånden. ...

Grönstrukturens beståndsdelar Kvidinge

Merparten av bostäderna i Kvidinge har tillgång till egen trädgårdsmark.

Kvidinge friluftsbad är en viktig del av rekreativsmarken i tätorten.

Längs Goentorpsbäcken finns möjligheter att skapa promenadförbindelse till Tomarps ene.

Utvecklingsbar yta i stationsnära läge brevid biblioteket.

Kvidinge skolas skolgård är en grön oas i samhället både för barn och vuxna.

Blåklockor i klippt gräs-
matta vid Monumentet.

Oxhuvudspinnare (K3).

Analys avseende biologisk mångfald

3 av 14 grönytor i Kvidinge har höga biologiska värden. Dessa; K7, K9 och området kring kyrkan, har dessutom möjligheter till spridning av arter sinsemellan, vilket ökar förutsättningarna för ett bibehållande av biologisk mångfald.

K2 och K4 har goda naturvärden, mycket på grund av befintliga grova stammar med ihåligheter och savflöden samt tillgång till blommande/bärande träd och buskar. K6-områdets värden beror framförallt på en intressant flora med några arter som hör hemma i äldre betesmarker plus gräsytor som sköts extensivt. Vid framtida utveckling av området vore det av värde för mångfalden att bibehålla ett område öster om vägen med vegetation som slås av senare på säsongen. Det är också viktigt att värna om floran omkring monumentet. Vissa av arterna kan ha funnits i området under flera tusen år. Kärlväxterna är också viktiga för insektsfaunan.

Dammdungen i söder, K10, har värden som bygger på vattenförekomst, äldre träd av intresse för vedlevande arter och har även en funktion som gömsle och skydd.

Spridningsmöjligheterna mellan de olika grönytorna i södra delarna av Kvidinge, nära väg 21, är begränsade. Kommunens planer på gång- och cykelstråk skulle kunna förbättra situationen om de tangerar dessa grönytor och är utformade på ett sätt som möjliggör spridning. Gräs- och trädbeklädda cykelvägsrenar kan vara en god hjälp för arter som kan tänkas flytta längre sträckor. Grus är att föredra framför asfalt eller liknande beläggning. Grönytorna närmare järnvägen i norr kan troligen utbyta arter via grönstråket längs banvallen.

Om möjligt bör spridningsmöjligheterna av arter från området kring kyrkan och söderut förbättras. På andra sidan järnvägen, vid skolans NV hörn, finns en jätteek och mitt emot ett annat rejält ädellövträd vilka båda har höga biologiska värden i och med sin ålder och storlek. Järnvägen är en barriär, och området bör inte hårdgöras med asfalt eller liknande beläggningar mer än i dagsläget.

Viktigast ur grönstruktursynpunkt för Kvidinge:

Se över och efterfölj skötselplanen för Prästamarken!

Öka kärnområdenas värdeinnehåll!

Förbättra kopplingen till Söderåsen och Tomarps ene!

Utveckla Monumentsparken (K6) till kärnområde och tillvarata potentialen som besöksmål!

Ta tillvara den centrala impedimentsmarken!

Kärnområden park

K2. Midsommarparken (ca 8 000 m²)

Park med solitära träd och buskar., bl a en grovstammig vidkronig grov ek samt en grov apel. Liten pulkahög. Lekplats. En del med "lövtak" och en öppen del. Bollspelsyta med mål. Genomkorsande g/c-väg asfalt, även en grusstig. Omgiven av villaträdgårdar.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: goda (grön oas, lek, spontanidrott)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, kulturhistoria)

Utveckling: Vålfungerande park. I den fortsatta utvecklingen skulle man kunna titta lite mer på hur man kan bredda parkens målgrupp. Lekplatsen skulle kunna göras mer spännande för äldre barn och sittplatser skulle kunna tillfogas parken. Från närboende finns önskemål om att återplantera och förnygra med nya träd och bärbuskar i den södra delen.

K4. Stenqvists park (ca 5 000 m²)

Långsträckt park med varierade trädslag, omgiven och genomkorsad av gator. Inhägnad lekplats i västra delen med spireahäckar. Variation av stora, äldre träd, Björk, rönn, alm, blodlönn, ädelgran och tall. På de tre blodlönnarna växer den rödlistade grynig dagglav tillsammans med mer vanliga arter. Parkkaraktär. Sittplatser kring planteringsytor i östra delen. Isolerad grönyta.

Typ: Parkmark-park

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: låga (lek, identitetsbärare)

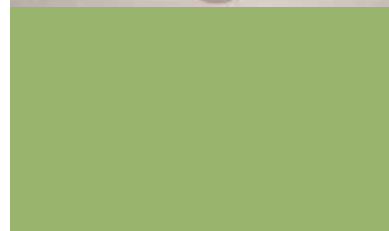
Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Parkgestaltningen har troligen blivit förenklad till förmån för rationellare skötsel och underhåll under årens lopp. Intressant att gå vidare med hur man i den fortsatta utvecklingen av parken kan hitta referenser till originaldesignen och ändå utvecklar en attraktiv park utifrån effektiva skötsel aspekter. Parkdelarna skulle också kunna knyts ihop på ett mer tilltalande sätt och den genomkorsande gatan skulle kunna ha en underordnad betydelse.

Kärnområden natur

K7. Prästamarken (ca 57 000 m²)

Enligt uppgift från Kvidinge Sockens Hembygdsförening en rest av en ekskog som sträckt sig mellan Wanås slott i Östra Göinge till Ramlösa i Helsingborg. Artrik ädellövskog med 200-300 åriga ekar. Delvis riktigt grova ekar. Även döda ekar och lågor finns i skogen. På ek i skogsbrynet mot åkermark i SV växer allélav som indikerar artrikedom, grön spiklav, kyrkogårdslav, slånlav, gulkantad dagglav, rosettbrosklav och den ganska sällsynta gul porlav. Anlagd stig och elljusslinga. Används ofta som uteklassrum och

Fjällticka.

utelektrum av skola och förskola i Kvidinge.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: höga (lek, pedagogiska förutsättningar, promenad/motion, kulturhistoria)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, död ved, vattenförekomst, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter, kulturhistoria) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Skötselplanen för området bör ses över och efterföljas. Mest akuta åtgärder är att röja sly och mindre träd som konkurrerar med ekarnas trädkronor samt förbättra stigarna i området.

Övrig park- och naturmark

K1. Västergatans gröning (ca 3 500 m²)

Fotbollsgröning med mål. Trädrad med små träd längs gata. Buskage mot väg. Smitväg/stig till busshållplats snett över ytan. Ingen avgränsning mot åker i väster.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: kvarter

Sociala och kulturella värden: låga (spontanidrott)

Naturvärden: mycket låga (blommande/bärande träd och buskar)

Utveckling: Som säkerhetsåtgärd med tanke på ytans funktion borde någon form av avgränsning i väster skapas. Ett staket och lågt buskage skulle hindra bollar och barn att komma ut i åkern. Några enkla bänkar för åskadare eller andra hade varit ett tillskott.

K3. "Boulevardens gång- och cykelstråk" (ca 10 000 m², ca 990 meter långt)

Gång- och cykelväg med gräskant. Extremt linjär. Välanvänd del av hundpromenad. Två grönytor på var sin sida vägen i västra delen vid friluftsbadet.

Typ: Parkmark-grönstråk

Tillgänglighetsvärden: höga

Intresseperspektiv: stadsdel

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor)

Utveckling: Stråket skulle kunna göras något mer intressant genom att addera grupper av planteringar (träd, buskar, ev vårlök mm) av varierande karaktär längs med sträckningen. Det skulle hända något mer än en "oändlig" exakt rad av belysningsstolpar... Plantering av träd har gjorts men vandaliserats, i samband med att kvarteret kriing Söderåsvägen nu bebyggs kanske ett nytt försök skulle ha bättre framgång. Längs den östra delen av gång- och cykelstråket är det inte lämpligt med trädplanteringar för att bevara hedkaraktären och landskapsutblickarna i anslutning till Monumentet (K6).

K5. Skolans gröning (ca 2000 m²)

Gräsmatta med små träd som verkar växa dåligt. Antydning till diagonal smitväg, annars utan innehåll. "Reservyta" för eventuella utbyggnadsbehov av skol- och förskoleverksamhet.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: -

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (-)

Utveckling: Låta ytan få ett uttryck. Kanske göra en enkel sittplats med utsikt över korsningen och skolgården, eventuellt grusa av smitvägen. Se över trädbeståndet, kanske ersätta med något mer storväxande som placeras strategiskt så att det kan vara kvar och utgöra en grön stomme vid en eventuell exploatering. Plantering med vårlök skulle ge tydlig visuell attraktion.

K6. "Monumentparken" (ca 16 500 m²)

Det staketomgärdade pampiga monumentet står på västra sidan av vägen, på östra sidan finns en lekplats med ganska enkelt innehåll skyddad bakom vall och buskage mot infartsväg. Stora gräsytor varav merparten med höggräs, karaktär av ruderatmark. Några mindre träd mot lokalgata i övrigt ingen avgränsning. Genomkorsande gång- och cykelstråk. Närmast monumentet är marken närmast av torrängskaraktär. Hela markområdet söder om monumentet ner till väg 21 är detaljplanlagd med syfte att bibehålla en öppen "hed"karaktär med fria siktstråk.

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: goda

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: låga (lek, kulturhistoria)

Naturvärden: goda (blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor)

Utveckling: Stor utvecklingspotential både ur turist/besökshänseende och för att tillgodose närområdets tillgång till park. Ur besökssynpunkt finns idéer och planer på att göra någon form av bussficka med informationstavlor längs Maglabyvägen. Lekplatsen kan utvecklas avsevärt. Små ekplantor i den oklippta sydöstra delen skulle kunna gynnas och bli fina solitärekar i framtiden. Det skulle också vara intressant att utveckla hedkaraktären (torräng) av området genom skötselinsatser (slätter) och eventuellt viss insåning.

K8. "gräsytor" (ca 3 000 m²)

Gröningar, tomtluckor som verkar användas som uppställningsytor för fordon tillhörande intilliggande fastighetsägare?

Typ: Parkmark-gröning

Tillgänglighetsvärden: mycket låga

Intresseperspektiv: -

Sociala och kulturella värden: mycket låga (-)

Naturvärden: mycket låga (grova träd, blommande/bärande träd och buskar, extensivt skötta gräsytor, kontakt med andra grönytor)

Utveckling: Ytorna kommer troligtvis att omgestaltas och behövas vid anläggandet av ett tågstopp. Annars bör grannfastighetens användande

Monumentet är ett minnesmärke över att kronprins Carl August avled på platsen 1810.

Högväxta örter mot jänvägen.

av ytorna styras upp. Eventuellt skulle en permanent gång- och cykelväg anläggas mellan Långvinkelgatan och Åkaregatan och ytorna mot järnvägen planteras med buskage för att slippa gräsklippning.

K9. Tomarps ene (ca 216 000 m²)

Ekhage med mycket stora träd av hög ålder och backiga betesmarker. Rik lund- och torrmarksflora. Hängbro över ån. Skjutbana. Vindskydd och grillplats. Marken ägs av statens fastighetsverk.

Typ: Naturmark (dock ej medräknad i analyserna eftersom den ligger för långt från tätorten)

Tillgänglighetsvärden: låga

Intresseperspektiv: turist

Sociala och kulturella värden: höga (grön oas, rofylldhet, utblick, kulturhistoria)

Naturvärden: höga (grova träd, ädellövträd, död ved, kontakt med andra grönytor, sällsynta/hotade arter) Området finns med i Naturvårdsprogrammet varför inventeringen gjorts översiktligt.

Utveckling: Att koppla samman naturområdet med tätorten genom promenadstråk längs bäcken, Rönne å och/eller vägstrukturen.

K10. Dammdungen (ca 4000 m²)

Enligt uppgift från Kvidinge sockens hembygdsförening fanns tidigare tre dammar eller mägergravar mellan Boulevarden och väg 21. Dessa var benämnda A-, B- respektive C-dammen. Av dessa dammar finns endast A-dammen kvar och denna var ursprungligen ett "sommarnöje" för ägarfamiljerna till Stenqvist AB. Här fanns en mindre sommarstuga och dammen hölls vegetationsfri och var en eftertraktad yta för skridskoåkning om vintern, dock även isförråd för ortens handelsmän -till barnens förtret. Idag har ytan en karaktär av övergiven, igenväxt trädgård med många gamla äppelträd. Här växer även äldre sälgar, alm, björk, hagtorn och hasselbuketter. På en hasselstam växer den relativt sällsynta kuddtickan och på en lövträdstubbe växer signalarten rostticka. En oxelhäck avgränsar mot åkermark i väster. Runt dammen dominerar klibbal och vid dammkanten växer bl.a. besksöta och strandlysing. Parkslide har invaderat området och gör det svår genomträngligt. Många av träden är gamla, har tickor och är därför mykologiskt värdefulla. Tickor bebos och nyttjas av olika insekter.

Typ: Naturområde

Tillgänglighetsvärden: mycket låga

Intresseperspektiv: ?

Sociala och kulturella värden: låga (kulturhistoria)

Naturvärden: goda (grova träd, ädellövträd, stamhåligheter, blommande/bärande träd och buskar, död ved, vattenföremkomst, kulturhistoria, sällsynta/hotade arter)

Utveckling: Parkslidet bör begränsas i sin spridning genom att regelbundet ta bort det med röjsåg.

Kvidinge kyrkogård och kyrkomark

Med höga värden både ur kultur- och natursynpunkt är Kvidinge kyrkogård och marken däromkring av stor vikt för Kvidinges grönstruktur. Framför kyrkogården utmed vägen mot samhället växer grova solitära träd av ask, skogslönn, ek, lind. På ask växte allélav, klotterlav och hagelporlav vilka alla tre fungerar som indikatorer på artrikedom. Den rödlistade grynig dagglav fanns också här, liksom kyrkogårdslav, rosettlav, fjällig dagglav och signalarten guldlockmossa. På en ekjätte vandrade blanksvart trämyra, vilket kan indikera höga naturvärden. Träden har höga naturvärden liksom hela kulturmiljön kring kyrkan som de ingår i. Bra för framtiden är också att det finns ett par yngre träd av lind. Intill trädraden mot väst ligger en gräsyta som är en fin buffertzonen för de värdefulla träden. En försiktig användning av denna liksom verkar ske idag är lämplig för trädens bästa. Öster om kyrkan och Landsbygdsmuseet finns en intressant grönyta som betas av hästar sedan några år tillbaka. Här finns många större träd bla. Avenbok och ask samt ett tiotal hasselbuketter längst i norr.

En inventering (opublicerad) av nio av kyrkogårdens träd gjordes 2009. På stammarna hittades 36 arter av lavar, 6 arter av mossor samt 2 svampar. Bland arterna kan nämnas liten vaxlav, turners örnlav, grynig nållav, grön spiklav samt svamparna dagghätta och ögonskål. Samtliga mossor som hittades är allmänna, men hårgrimmia hittas inte så ofta växande på träd. De flesta lavar som senare hittades på träd i allén söder om kyrkogården fanns även med i fyndlistan från själva kyrkogården.

Askstam med rik lavflora. Nederst kyrkogårdslav.

Biologiordlista

Epifyt: En växt som lever på annan levande växt utan att ta näring av denna.

Ruderatväxt: Växt som är vanlig på kväverik mark som soptippar, gödselhögar, grusbackar och liknande platser.

Mulm: Förmultningsmassa som består av blad, murket trä, fågelspillning med mera och ofta finns inuti ihåliga träd. I mulmen lever flera olika arter insekter.

Biologisk mångfald: I förenklad form innebär det många olika arter och naturtyper inom ett område.

Savflöde: En vätska, ofta genomskinlig, som kan sippra ut från stammen hos skadade träd. Sav lockar bland annat till sig insekter eftersom den innehåller näring.

Stamhålighet: Ett hål i stammen på träd. Kan se olika ut beroende på trädslag och omfattning.

Rödlistad: En benämning på arter som finns med på Artdatabankens rödlista för att de riskerar att försvinna.

Signalart: En art som är lätt att känna igen och som lever tillsammans med ovanliga arter som kan vara svåra att känna igen. Olika signalarter finns i olika miljöer.

Indikatorart: En art som påvisar särskilda förhållanden. Till exempel om marken innehåller mycket eller lite näring.

Hävd: Traditionell skötsel av mark med till exempel betesdjur eller slåtter.

Extensiv: En gräsmatta som sköts extensivt, klipps få gånger. Ofta motsatsen till intensiv.

Faunadepå: En plats gärna i soligt läge där vedmaterial samlas på hög och lockar till sig insekter. Gamla trädstammar kan sparas på hög och bli en utmärkt faunadepå.

Frizon: En plats där få förändringar sker och där vilda växter och djur kan leva utan större störningar.

Ekologi: En del av biologin som beskriver växter och djur och deras samspel med naturen

Naturtyp: en särskild slags natur samlad på en plats, till exempel lövskog, äng eller betesmark.

Referenser

Albaeco: http://www.albaeco.se/sv/index.php?option=com_content&task=view&id=14 2010-09-21

Bergren-Bärring, A.-M & Grahn, P. (1995). Grönstrukturens betydelse för användningen. Institutionen för landskapsplanering. Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp & Ultuna. Rapport 95:3

Bostadsnära natur -inspiration och vägledning, Boverket 2007

CBM, centrum för biologisk mångfald, skriftserie 31, Tommy Lennartsson och Sofia Gylje

Fredman, Peter 2000, Svensken sätter värde på skogsnaturen, FAKTA Skog, SLU forskningsrapporter, nr 10 2000

Grahn, P., Stigsdotter U., 2003. Landscape planning and stress. Urban Forestry & Urban Greening. 2, 1-18.

Grönområden för fler, Statens folkhälsoinstitut, 2009

Gröna fakta nr 8 2003

Gröna fakta nr 8 2006, Barn söker trygghet, spänning och utmaningar

Gröna fakta nr 6 2008, Stadsplanering i klimatförändringens spår (Gröna fakta sammanställs av Movium, SLU och publiceras i tidningen Utemiljö)

Markanvändning i Skåne, Region Skåne, 2009

Norling, Ingemar, Naturens och trädgårdens betydelse för hälsa och livskvalitet, 2001

Ståhle, Alexander. 2005. Mer park i tätare stad. Licentiatavhandling, Arkitekturskolan KTH. Stockholm.

Sociotophandboken, Stockholms stad